ماشاء الله لا قوة الا بالله

درین زمان بمن قادر سبحان و اکرام کن فکان دلبر عشاق زبان ملی قصه

منصور حیدر راجه

بزبان افغانی بفرمائش تاجر حمید داد صاحب بیان محمد معروف اللهم انفعه فی الدارین

در مطبع فاروقی دهلی باهتمام میر محمد معظم مطبوع گردید

ربِ یسّر — بسم الله الرحمٰن الرحیم — وتمّم بالخیر

رب لایق دکُل صفت دی
بی نمونَ بی مثال دے
ذاتِ صفات ئی بلا ریبَ
اوّل کاف وریسی نون دے
چہ وحدت جلوه ښکاره کړه
قدرتونَ ئی شان شان دِے
اسفل السّافلین وروره
لہ طلوعَ تر غروبَ
دا ذرّه ئی دقدرت دَه
هر قدرت چہ ئی اظهار دے
پہ قدرت ئی دفتر ساز دے
هوښیاران پہ کښې حیران دِے
هیڅ شئ نشتہ پورته ښکتَ
طالبان ئی هزاران دِے
نہ ئی حُب چرے کمیږے
هر قدرت ئی پہ کمال دے
مصنوعات ئی لہ هر بابَ
جوړوونکی یہ قدرت دے

چہ څرګند پہ خپل قدرت دی
بی مانندَ لایزال دے
منزّه ګڼړه لہ عیبَ
دا د درست مخلوق مضمون دی
دکثرت ئی نندارہ کړه
خود ښکاره پہ هر مکان دِے
پاس تر عرشِ بریں کوره
لہ شمال تر جنوبَ
نشانئی دحکمت دَه
دائی موتی دخروار دے
دحکمت پہ ښکلے راز دی
پاتی شوی ګنګ زبان دِے
بی د ده لہ ارادتُ
واصفان ئی پہ شان شان دِے
نہ ئی وصف پوره کیږے
هر کمال ئی بی زوال دے
بی آلتَ بے اسبابَ
دا خاصہ د ده صفت دے

لہ کثیف پیدا لطیف کا
لہ لطیف پیدا کثیف کا
ګړی پیدا پہ قدرت ئی
سخنونہ وکښلو لعلونہ
وصدف ترجہ ... ورکړی
پټ پیدا مکنون ... ورکړی
دمحمود پہ سر کښې هوش ...
دزنبور پہ نیش کښې نوش ...
د ... هو پہ ناف کښې ...
ورکړی دمشکو نافہ ...

... پہ حکم ...
تر ... اسبین ...
خدای رازق مطلق ...
ده روزی ... ورکړی
ده انفاس ... پیدا ...
پہ روزی ئی ...
مقدار ده ...
هر نفس ...
چہ د ...
خولک لا هو ...
...

دموسی غند په طور ځې
د معنو په میوه پور ځې

چه خپل قهر په چاروان کا
ورنه جور فرعون هامان کا

په دنیا په نیل غرقاب شي
په عقبې په اور کباب شي

د چا ځای زرین بساط کا
ورته ورانه عیش نشاط کا

مست په مینه د دنیا ځي
لکه ګرد چه په هوا ځي

د غرور په توسن سور وي
لائی څو خیالونه نور وي

او د چا مکان ویران کا
حاجتمند ئې د یو نان کا

زمکه فرش کړي ئې ځای صاف کا
هم خرمن خپله لحاف کا

د بوټې نمرۍ د پاره
تو کوڅے ورځې درے واره

دا کاروند د حکمت
ده پیدا کړل په قدرت

خاوندان د عقل هوش
په دے کار کښې دي خاموش

پوهه پرې پرده شه نادان
ناواقف ګنړه خپل ځان

چه خالق د خیر و شر دے
خود په خپل علم خبر دے

هیڅ حاجت ئې چا ته نشته
یو چارئې نشته نشته

دے خبیر بصیر دانا دے
دے غالب عزیز توانا دے

مونږ لایق ئې د خدمت یو
ثناخوان ئې د قدرت یو

له دهره خنې سابقه
دَه ثنا د ده لایقه

له عدم چه اظهار شو
دے خدمت له سرلوار شو

ولې مونږ لار خطا کړه
چه مقصود مو دا دنیا کړه

څکه ځای ته نه رسیږو
په مینځ لاري کښې ګیر یو

د لعین په قدم لاړو
څکه سوک په ستر کو جاړو

د هر چا چه پیشوا غول شي
لار خطا کانه جهول شي

که په خدای ئې نه کړے داد ونه
څوک بدئ واوري فریاد ونه

دی رحیم کریم غفار دے
هم د ده فضل بکار دے

چه حبیب د پاک الله دے
محمد رسول الله دے
مونږ د ده د شفاعت
امیدوار یو په قیامت
دے چه ختم الانبیا شه
د دنیا نوع مفتخر اشه
ملا د نعوت شوه په فلک
سر فراز شه په ده د ملک
واره خوان پاکی د یاد لانه

دے سرخط د مرسلانو
دے پیشوا د امتیانو
دے دستګیر د هر فریق دے
تر مادر پدر شفیق دے
ملائک چه د آسمان دے
یا د زمکې آدمیان دے
که سفلي که په افلاک دے
په فراق ئې سینه چاک دے
عرش کرسی ئې که امید دے
سپوږمۍ ستوري تر خورشید دے

ټولو

په صفت د سید المرسلین محمد مصطفی علیه الصلوة والسلام

اولیٰ یار لره پر تحقیق
دے ابوبکر الصدیق
بل پسی عادل عمر
دویم یار دے
دریم یار د دہ عثمان دے دستورو
د حیا د حلم کان دے
چه ئی خپل حقی جلی دے
څلورم یار ئی علی دے
چه دئی وا له دو د درود

هم سلام مروی نا محمد و
دا احمد وے منه امر رسول
پر درګاه د ذو الجلال
قبول لره ئی د دعا
هم پوره ئی منه دعا
تیرئی نصیب په قیامت
شفاعت د پاک حضرت
حمد د شفاعت غواړی
بیانی د احمد و سپین ږیری
بیان

تو لو نخ دے جاریستلے
سلامونه پر اشجار و
هم مرغانو پر سلام
هسے رنګ به ضمیر تر وی
په دنیا چه خر بنکاریږی
په دنیا کښی چه غوغا ده
پور ته تللے تر آسمان ده
هیڅ نفس د دہ له شوق
چه خالی شولے هغه ورک شولے
چه ئی مینه کړه چا کلکه
دهغو هغه مقام دے
خلاص به ګوزے له هیبت
چه ئی مهر په چا زور دے
دغه اور ئی عین ژوند دے
نوم ئی خوږ تر قند شکر دے
قند په ژبه خوږ پیدا کړی
چه دا هسے خوراک موږی
هر چه مست په محبت
که په سل پردو مستور شی
په محشر کښی به بیدار شی
شفاعت به ئی نصیب شی
هم حاصل به ئی کل مرادو
الصلوٰة والسلام
هم صبا هم د نما بنام وی
هم د دہ په اصحابو

د دہ نخ تر دے نیولے
په پر ویلی دے د ښه دارو
کړے دے په خوږ کلام
ده پسی چه دلګیر نه دوے
هر یو شے له ده خاریږے
دا د عشق د دہ صدا ده
کوز د زمکی تر پایان ده
خالی نه ګڼم له ذوق
له ایرو له خاورو سپک شول
هغه هسک شو تر فلکه
چه ئی نوم دار السلام دے
د محشر له مصیبت
بلے د ذره په سر ئی اور دے
چه ذره په کښی خورسند دے
عشق ئی مالګه په پوهر دے
نمک ساز ورسره لاکړے
عاشق کله بلا خوا د روی
وی د پاک نبی حضرت
تر قیامت به مخمور شی
چه حضرت سره کنار شی
هم جنت به ئی نصیب شی
په دیدار به مدام شاد وے
علی سید الانام
تر قیامت د مدام وے
هم د دہ په کل احبابو

بيان د شروع د كتاب او معلوم ولے د حال د دہ

راشه واوره ای طالبہ | عجيبہ لہ عجائبہ
را معلوم شول دير كاروته | چه راورانہ شول فكروته
هر طرف ته م افكار ځي | نه پوهيږم تا ريه تار ځي
آخر چه ته به مقام كړے | په يو ځاى كښې به آرام كړے
چه پخوا به ئې سرعت كړه | يو مقام به ئې نيت كړه
چه اخر او س په مقام شولے | په خپل ځاى كښې په آرام شولے
چه د دوے مقام پيدا شه | زړه م بيا هسے گويا شه
څوك چه ځي ته كارىگر | خالي نه ځي له هنر
ما ميزان د شعر ساز كړه | په ظاهر م د زړه راز كړه
چه پخوا م څه بيان كړه | د زړه راز م پټ عيان كړه
دررد شعر م منظوم شو | طالبانو ته معلوم شو
اوس خوږه قصه ده بله | خلقو كړي ده مجمله
هر شاعر په خپل طاقت | كړ بيان دا حكايت
دوے قصہ نا قصہ پښوه | خود څما حصه ئې ليكښوه
ما په داغه ز تكرار كړه | خښه وخار م صاف لار كړه
تمامي م كړه بيانه | ور سره آسانه كړانه
چا چه كړے دا انشاوه | سراسر تللي خطاوه
حاجت نه وه گفتگو ته | خصوصاً ژبي پښتو ته
چه د نظم كاروبار وه | دغه كار د فهمدار وه
ما الفاظ جمع شيرين كړل | په بند سحر م رنگين كړل
چه يكار د پښتو شي | دوى به پوه په گفتگو شي
چه راوي دي خه ويلي | ما هم هغه دے ليكلي
له تحقيق خداى خبر دى | پوه په هر څه سراسر دے

منشا د ښكاره كيدلو د دي قصے په خلقو كښې

راويان چه د اخبار دي | نا قلان چه د آثار دي
هيڅ كلا ند په روايت | په بند شان په فصاحت
چه د ربع مسكون لوړه | عاقلان سره همغاړه
په مجلس د شاه محمود | جمع ناست وو په هم بود
گفتگو ئې په بند شان كړ

٥

هر سبك شيرين بيان د | لوستل خلقو كتابونه
عجيبه حسے كتابونه | يو كتاب عجيبه زيات
وه مجموع الحكايات | چه لوستي شه د اكتاب
په كښې چيښ شه هيښ باب | چه يو بلغ په د اد بياد
په بند شان عجيب زياد | او

اوشهبال د باغ بادشاه دے فریادرس د هر دادخواه دے
بناپیرو کښ مشهور دی په هر ځای دده مذکور دے
ده هغه په کور کښ لور ده چه پوره په حسن نور ده
پر مین یو شهزاده دے په عالم کښ سرزده دے
دیر غمونه په ده تیر شول تخت وبخت ئی وازه هیر شول
په اخوئ بیا موند له دوی واصل شو یو له بله
دا بیان چه د ابر سیر شه د سلطان په غوږ کښ تیر شه
دیر په دا بیان مین شه صبر لاړ تو ند غمجن شه
نور حسن ته ئی ورومه داقصه کړه رامعلومه
په هر ځای کښ سعی کړه ته داقصه ماله راوړه ته
اوکه ندوا اوړه حسن سر به ستا پریکړم له تن
چه حسن ته په دا شان د بادشاه وشه فرمان
حسن وچه ای سلطان مهلت راکړه مهربان
بادشاه وویل في الحال دی مهلت در ته یو کال
حسن سل کسه خاصان کړل په هر طرف روان
وچه کوزئ په جهان کښ په طلب د دے داستان کښ
که خبر راوړی څوک ما ته مرتبه به ئی کړم زیاته
سل اوبنان به د سرو زرو وله بار کړم د گوهرو
مقرب به د درگاه شی د عالم به پشت پناه شی
بیائی بوز هم سل کسان کړل د خان سره روان
یو خوا بل خوا گرزیده چه په مصر ورسیده
له هر ځای کړه پوښتنه دا احوال ئی کړه غوښتنه
مصر یانو په دا شان حال حسن ته کړه بیان
چه یو پیر له ژوند مور دے دد سوو کالو زوړ دے
راغی اوس له کوه قاف خبر دار له هر اطراف

٦

سیلانی د هر دیار دے
هم له ده پرسش پکار دے
حسن پیر له ورروان شه
هغه دم تر پیر رسان شه
نور حسن ته هغه پیر
په دا شان وکړه تقریر
د دمشق تو شهزاده وه
چه ئی توم فخ زاده وه
د هغه په خزانه کښ وه

په خاص کتب خانه کښ
عجیب نسخه یو کتاب
په کښ بنیلځ دی هر باب
چه پیر میاشت د رمضان
په کښ کابو د عیان
دوی کتاب د شهزاده کښ
په مجلس د شهر شیر کښ
لوی دوه پیروان ئې
چه شهزاده ئې خوشحال کړیدیم
خزانه ئې کتاب بیا ئې راوړیدیم

که هوښاهان ورد رومی
چه له پېر دا خبره
نور له مصر روان شنز
له دمشق بهرخای وه
هلته شپه ئی کړله تېره
وتی لاړ فرخ زاده ته
شهزاده ته ئی بیان
شهزاده وله جواب
وچه ګران دغه ستا کار دی
وچه دا کتاب ای زویه
مګر میاشت د روژی وینه
حسن وچه عرض لرم زه
لتوم زه په عالم
که داوی ستا په کتاب کښېنز
شهزاده ویل چه یاره
زبدة الحکایات نوم
چه حسن په حال خبر شه
نور ئی وسره له ځان
په دمشق کښېنز برزه اوسم
هم دی قصی په عشق کښېنز
خدمده چه شوله تېره
د حسن کمال عیان شه
ځان سره ئی کړزاونز
ناګهان د رمضان
یو کاتب حسن پیدا کړ

دا کتاب ترخوک ندمومی
حسن واورېده ظاهره
په دمشق ورسید نز
خوشنمای دلکشای وه
بیا چه ورځ شوه رابرسېره
د دمشق وشهزاده ته
د زړه حال کړی په بند شان
هسی ورکړ په شتاب
داوصیت راته د پلار دی
له هر چاپت کړی بویه
دا کتاب د بنکاره شینز
دا کتاب ورند ندوهم زه
حکایت د باغ ارم
نور به نه یم اضطراب کښېنز
دا قصه شته دی هوښیار
دا قصی واوره معلوم
غم له زړه ندئی بهر شه
چه شم پاتی تر رمضان
تر هغه چه مقصود یوسم
حسن پاتی شه دمشق کښېنز
په دمشق کښېنز لږه ډېره
شهزاده پری مهربان شه
سطر بخ دواړو به کاونز
میاشت بنکاره شوله په آسمان
په دولت ئی ډېر رضا کړه

پرهردم چه قصه خوان
دقصی کاوه بیان
دی بریسم ورسره کښېنز
برابرئ خلاصا ونز
قصه خوان قصه بیان کړه
کاتب کښېنز پرېښد سامان کړه
نور حسن هغه ساعت
شهزاده نه شو رخصت
شو غزنی ته د را روان

۲۰ خدمت کښېنز د سلطان
پیر ئولس میاشتی پس
لاره غزنی ته پیر هوس
چه سلطان ته ئی جنګله
قصد واړه واوړېدو له
سلطان خود چین د سروزرد
د ابراره مرغلرو
هم له هر جنس ګران ځنګ
چه بادشاه ته وه عزیز

بی لور

هسې نور نورا سبابو نه — چه نې نه شي حسابو نه
سلطان کل واره بخشش کړل — وحسن نه ئې پیشکش کړل
تو ولې ئې زیات منصب شه — په درگاه کښې مقرب شه
پس له هغه دا داستان — په دربار کښې د سلطان
همیشه لوستے کیده نه — عام و خاص برآوریده نه
انشا مه اوره دچا نوره — داحمد تقرين تدكوره
شعر ئې بحر بې پایان شي — په عروض او په میزان شي

قصه د سیف الملوک شهزاده بیانول

روایت کړے راویان — دا اخبارو نا قلان
چه په مصر کښې بادشاه وه — د عاجزو تکیه گاه وه
په نامه شاه صفوان وه — سر بلند عالي مکان وه
ډېر ئې زور او شجاعت وه — مشهور په سخاوت وه
په بند شان ئې سلطنت وه — آراسته په زیب زینت وه
سم قامت د سرو شان وه — نوم تللے په جهان وه
خزانه وه دده ډیره — له حساب له شمار تیره
په هر ځای او په هر لور — وه دده د عدل شور
کاروبار ئې عدالت وه — ترخوشحال رعیت وه
وزیران ئې دوه وه کښ — خوش نما ئې خوش نفس
یو صالح بن حمید وه — چه قولاً فعلاً سعید وه
بل زرنوش بن هامان وه — هر یو وه په بند سامان وه
واوره دا عجب بیان — وې په کور کښې د سلطان
څلور سوه مستورانې — په بنا یست لکه حورانې
او دوه ورنه فرزند — شوې نه وه پت څرگند
تل به پروت وه په خفقان کښ — په افسوس او په ارمان کښ
یوه شپه پاسید او چت — په اخلاص او په بند نیت

پس له دی مرشد ملال — له ما واوره قیل وقال
ور د روم د قیصر غواړه — چه یو ځای شئ سره دواړه
لا هغی نه به فرزند — مولا درکړی دل پسند
پر دی حال چه خبردار شه — نور له خوب شاه بیدار شه
شکرانی او خیراتونه — ډیر ډیر ورئی کړل مالونه
فقیران ئی ډیر ماړه کړل — پر زړه ښادئی لوی واړه کړل
د قیصر د پاره ډیرے — خزانی ئی کړے برسیرے
شاهانه نانی بی شمار — بی حساب څو خرواره
عجائب څیزونه نور هم — ده کړل جمع ډهر لور هم
پخه زر قطارونه — داوښانو مهارونه
وو به لاسر د غلامانو — د کلرنکو مهرویانو
تازی اصل زرآسونه — زرین زین او زین پوشونه
شاهینونه زر تیز پو — چه په ښکار کښ وو بهتر
هم پخه سوه بازونه — سنبال شوی په سازونه
نور د مصر اسبابونه — چه ئی نه شی حسابونه
مصری توری تیرے سارے — ښې نوځے نیزے دراځے
وسله نوره په تناشان — چه څه وه هغه زمان
شب چراغ مرغلرے — په قیمت کښ وے نادرے
ګوسفندان درانه لمونه — ډیر غوایان څاربرورنونه
خلعتونه زرینه ډیر — پوستینونه پشمینه ډیر
نور فرشونه پالښتونه — قماشونه قالینونه
داچه واړه خو مذکور شو — د قیصر مخ کښ حضور شو
اول خلئی په سلام کړ — پسی عرض ئی حال تمام کړ
د بادشاه د خوب خبرے — د فرزند ئی کړے ظاهرے
په کتاب کښ په دا شان — راوی کړے دی بیان

چه د روم د قیصر لور وه
سرو پیغو نما مرغوره وه
ملاحت ئی بی پایان وه
صباحت ئی صد چندان وه
په قلم پایه زبان ځواک
وبه نه سره د ایپنا شوه
چه لمعو ماه دا پیدا شوه
را پیدا پیدا د نیا شوه
له آفتاب هم چندانه

منوره وه
په دو ښائسته وره د ښائسته
شو د ئی هله په هم یو لور
الغرض چه شوه کامله
په بلوغ ورسیدله
هم بون ئی نورانی شه
کاربوبار دغو ئی حیرانی شه
بو په سل ئی لطافت شه
صد چندان ئی هم صفت شه
وصورت

د صورت پری پیکره
القصه قیصر طیاره
لکیا کړی کاریګرو
فیروزه او زبرجد هم
لاجورد په کښی پیوند
تخت ئی ایښی په دلمیان
په کښی رنګ رنګ وو ظاهر
هم پوښونه ئی رنګین وو
په هر پوښ باندی نادر ے
پرښنده لکه سیماب وے
جوړ چه سر اے جنت مقام شه
په مانړۍ کښی دروازه وه
ری به سر ترِ نه بهر کړه
هر طرف ته تماشا کړه
او شاه حکم کړی و نه
دوازه ستړګی ئی بیرون کړی
همیشه د غه روز کاروه
چه بیان صفت ئی داوه
القصه چه قاصدان
روم ته لاړل برابر
پیشکشونه ئی برسیر کړل
راوی هسے په دا باب کښی
چه قیصر ته وه منظور
داجنۍ چه څوک خوښ کاندِ
قاصدان چه د صفوان

په تخرو په نازو دلبره
کړه مانړۍ ددی دیاره
په کښی خښتے وے د زرو
یاقوت لعل زمرد هم
هر خواځای په ځای خړګند
لکه نمر هسے روښان
بیش قیمت جواهر
په شان شان پشمین رښتین و
شب چراغی مرغلرے
منوئے تر آفتاب وے
د جنۍ په کښی آرام شه
پوره ته پاس په اندازه وه
د روم ښهر ته به ئی نظر کړه
تماشائی د هر ځای کړه
که چادے ته و کاتنه
سور په و یښوئی لرمون کړی
درست جهان پوځے خبر داره
نوم د ده روح افزا وه
کړل روان شاه صفوان
وار ه وراندِ د قیصر
له نظر ئی کل تیر کړل
نقل کاندِ په کتاب کښی
دواده اختیار د لور
قیصر خوښ به وے ورباندِ
شول حاضر هغه زمان

روح افزا وه چو به کیږی
خضر وے لره راغلی
په دنیا او آخرت
که د خوښ روی په ښیرینی
دا ابر در پر د حضور کړی
که صفوان بادشاه قبول کړی
چه لر جوړ شوه پیداره
د قیصر شوه طلبګاره
تا لکهانه ورته پلار

ر د ځانان ونعمه حقدار
چه د راغلی دا زمان د
قاصدان د شاه صفوان د
ورته ورسره بیرته بیاره
وه شوه لره د مراده
چه خبر شو په ښیر ښان
یا قیصر په حج د قاصدان
وینا خلک انعام ئی ورکړه
هر دولت اکرام ئی ورکړه
نیر خلعت
نوری

نور بئ زر زر په تلوار
اسبابونه ئې آغاز کړل
د زر بفتو پوشاکونه
بنی خیمې دیرې رنګینې
ورسره ئې کړې طیارې
په زبان شیرین زبانې
په تلو زر کې خوش رفتارې
په صورت نقش د چین وې
په خوبئ سترګو خونکارې
په میدان کښې شهسوارې
غلامان هزار امرد وو
عجیبه وو په جهان کښې
هم مشفقې دائیګانې
عاقلان بنه وزیران
قیصر داواړه سامان
لور ئې مصر ته رخصت
چه د مصر په حد بانده
څوک سړی ئې واستاوه
خو په مصر شاه صفوان
وهر ځای چه سازنده دي
که څوک لوی دي که واړه دي
که د مصر خوک خوبان دي
صاحب طبع صاحب حال وي
تول دې ووځي سنبال
چه دا هسې شان فرمان شه

د واده کار کړ طیار
بساطونه ئې بنه ساز کړل
بنه مخمل اطلس فرشونه
بنی جامې صفا زرینې
په زرګو نو خد متګارې
په دهن غنچه دهانې
په سرو شونډو شکر بارې
په جبین زهره جبین وې
په بڼو مردم آزارې
په حرم کښې پرده دارې
لکه سرو سهي قد وو
نادران وو په دوران کښې
له مورو پلار مهربانې
کاملان بنه امیران
کړه د لور سره روان
کړه په ډیر عزت حرمت
دوی قدم کیښوده وړاندې
شاه صفوان ئې خبر کړه
هسې شان وکړ فرمان
رقصنده که خواننده دي
که خوانان دي که زاړه دي
پاکه وینځې غلامان دي
باکمال یائې جمال وي
دوی په نیت د استقبال
کل مخلوق دستي روان شه

هم واده چه موزون
استقبال ته بیا مرادکان
وریسې شاه صفوان
هم جمله بنه سامان
پر دا هسې شول روان
استقبال ته شو ورورو
کیا خونه د سرو هره
دا لعلونه دکه بنا نیول
پر دولي

هر طرف ته تار پتار شول
په عزت او په پالنه
شول له مصره ته د ننه
په حرم کښې د صفوان
شوه داخله په بنه شان
پس له څو مده فرزند
وله ور که خاوند
فرزند هسې منور وه
له شمس برابر وه
په جهان

پہ جهان د حسن طاق وہ
پہ غبغب یوسف ثانی وہ
پہ رخسار د گل شقہ وہ
پہ قد سرو د چمن وہ
چہ پیدا هسے پسر شہ
خوا نے ئی پرانستلے
دولتمند شو خواران وارہ
نورئی زر پہ هغہ درنگ
چہ راجمع فاضلان کړئ
هم رملیان هم د جفریان شے
ټول د ولتوئ ستورے
کتابونہ پرانستل دوے
ساعتونہ ئی پہ شمار کړل
حال احوال ئی بند بشکارہ کړ
متفق شو عالمان
نوم ئی خوښ کړ پہ سلوک
ولی بیائی کړہ ظاهرہ
شهزادہ چہ بند کامل شے
ورتہ پیښ بہ لوی خفقان شے
رنځ کلفت محنت بی شمار
شی ورپیښ بہ غذابونہ
دیر بہ وکړی سفرونہ
هسے شان بہ سرگردان شے
ورک بہ شی لہ بادشاهت
لہ خپلوانو بہ جدا شے

مشهور پہ درست آفاق وہ
پہ لب لعل رمانی وہ
پہ گفتار دهن حقہ وہ
پہ صورت د گل بدن وہ
د صفوان کور کښی اختر شہ
پہ هر چائی ولوستلے
لہ هر چانہ نیستی لارہ
حکم وکړ پہ دار نک
عالمان او نجومیان کړئ
هم د جمع حکیمان شے
د فرزند طالع د کورے
اسمانونہ ئی کتل دوے
حسابونہ ئی طیار کړل
بیا تکرار ئی څو بارہ کړ
حکیمان او نجومیان
شهزادہ سیف الملوک
پس لہ نوم دا خبرہ
دیار لسم کال کښی د خوار شے
دی بہ سر پہ بیابان شے
شی ورپیښ بہ بی اختیار
پہ خشکئ پہ دریابونہ
پہ دشتونہ هم پہ غرونہ
چہ خپل خان بہ پرتاوان شے
لہ دے خپل سلطنت
پہ سفر بہ مبتلا شے

پس لہ خوشگا دو بار
دے بہ پیا مومی قرار
یو بہ فضل د اللہ تعالیٰ
دی بہ مصر کښی پادشاہ
چہ د دہ اند د صفوان
احوال دا وارہ نشر بیان
نوری ئی حکم د زوکنہ
پہ دا ئی نی وسپاری نہ
وچہ اے دائی عاقل

پہ خپل کسب کښی کامل
کہ دے دوے هلیلیا مان
پہ ترتیب او پہ ښہ نشان
راوی هسے کړے بیان
د صالح نبی خوب او کړ
وزیر فرزند
مرتبہ هغہ وصالح چرتہ
چہ پیدا وزیر زادہ شہ
پہ یو سرو ازادہ شہ

په صالح بانډ صفوان
دده نوم سعد ملوك شه
په یوه زانګو دواړه
غرض دا چه لږه ډېره
دواړو زده کړلے خبرے
پس له هغه شاه صفوان
چه داوس د دوی دیاره
دهر علم عالمان
خلقو واړه کاروبار
دوی لې دواړه وغوښتنه
نور خلویښت هم هلکان
لاړل دوی سره داخل شو
شهزاده په لږ روزګار
عربي ترکي فارسي هم
یوه په علم په ادب شه
عالمان ئې شاګردان شو
دریو علم خزانه شه
پهلوان په هسے شان شه
په سورلئ کښې هسے برته
دقوت ورته طاقت
په ښه شان او په ښه ساز
په ادب او په هنر
دشاهانو خوی خصلت
چه د دیار لس کالو شه
په قامت کښې شمشاد قد وه

هسے شان وکړ فرمان
په ښه شان په ښه سلوك شه
دوی دِ زانګي لاس ترغاړه
مده شوله په دوی اتیره
په مثال کښې مرغلرے
حکم وکړ په دا شان
مدرسه شي ښه طیاره
شي دِ جمع دانشمندان
برابر کړ په تلوار
مدرسه کښې شول دننه
په ښه شان پریریان
مدرسه کښې ور داخل شو
حاصل علم کړ بسیار
معما سخن رسي هم
خبردار په هر مطلب شه
فاضلان ورته طفلان شو
په قوت کښې مردانه شه
چه مشهور په درست جهان شه
چه شاهین غنډ تېز تر ته
دچاندوه د صورت
تیرانداز شه نیزه باز
ښه پوره وه برابر
وه پرده کښې سلامت
نور لئ شور د حسن وه
په رخسار کښې خورشید خد وه

قو د لقمان ئې و و چرند
د ځیحي ئې زړونو کښې بند
په ښه و کښې مرګان تېر وه
په ښو کښې عالم حیر وه
په نعوذ کښې بلا ناز بر وه
په قدم لره ادب پېر وه
په رفتار د کبک باغ وه
په زینت کښې شبچراغ وه
په جلوه کښې خوش [illegible] وه
[illegible] زبان خوش

۱۳

ډېر د ن اهل دل تیر وه
هوښ ور وه که یو ځوان وه
نو د وه ځوان جانان و جان وه
په جادو کښې جادو ګر وه
په هنر کښې هنرور وه
چه په هسے شان سینګار شه
شهزاده صاحب کمال شه
د صفوان مقصود حاصل شه
چه په خوی هسے قابل شه

ده دننه عبادت کړه
شهزاده چه پادشاهت کړه
یوه شپه شهزاده یار
اوچت پاخیده هوښیار
هغه دم هغه ئې مان
خزانے ته شه روان
پر صندوق ئې ولید نه
د مرجانو قلف پروت
شهزاده قلف لري کنه

بیا صندوق ئې پرانستہ
کړو له ئې نښان اره ده
چه پکښې ولیده اېښکاره ده
شاه مهره د سلیمان
سم کوتنه ئې بنه نښان
یوه ئې پرانستہ
بیا بقچه ئې پرانستہ
ترې جامه ئې و ولیده
صورت ئې ولیده
شهزاده لوی آفت ولید
چه په

نور استاذئ بنه رضا کړه
ور عطائې سیم و زر کړه
بیا مجلس ئې کړ طیار
د بوکیان غوایان او بنان
که قاضیان که عالمان وو
که حاکم وه که امیر وه
ورکړی لوی چه څوک پیدا وه
ټنجی نو شول کل روان
کښیناسته په بنو فرشونه
جشن هسے په ترتیب وه
ځای په ځای وه خو قسمونه
حکم وکړ شاه صفوان
نعمتونه د خلق خورینه

ډېر دولت ئې ور عطا کړه
ور پېشکش ئې در گوهر کړه
خلق ئې وبلل بسیار
کړل ئې زنځ په میدان
طالبان که فاضلان وو
که غنی وه که فقیر وه
که ناتوان وه که توانا وه
خاص دربار ته د صفوان
شول ماړه په نعمتونه
چه د هر چا ته نصیب وه
رنګا رنګ بنه خوراکونه
چه خلو ښت ورځې داشان
هیڅوک کوږ ته د نه ځینه

پادشاهت او ملک سیف الملوک ته سپال د صفوان ایډ کوټ کیناستل

چه خلو ښت ورځې شوے تیرے
خلعتونه ئې بهر کړل
شاه صفوان تمام اختیار
شهزاده ته وسپارینه
کړل حاضر ئې وزیران
هم لښکر شه خاص و عام
شهزاده چه په آرام
د صفوان خاطر په بناد شه
نو د خلوت ته شه دننه
وچه اوس به عبادت کړم
په خلوت کښې به د ړون

خوشحالي وشوی ډیرے
وارو خلقو له ئې ورکړل
هم د ملک هم د هر کار
هم تاج ور په سر کنه
سرداران او امیران
شهزاده ته په سلام
تخت د پاسه شه مقام
چه پوره ئې د زړه مراد شه
په یو کوټ کښې کښیناسته
چه تو سنه داخوت کړم
پروت وه خدای ته سر ټکون

چه هر ئی شاه مهره کړه
صورت یو ید دوه زیبا شه
صبر لاړ طاقت ئی ورك شه
هوش آرام ترې نه جدا لاړ
شهزاده چه دا خیال ولید
اور ئی بل د زړه په سر شه
په صورت کښې ئی اور بل شه
په خیالي صورت مین شه
سترګی سرې په زړه حیران
لاړ له عقله بیګانه شه
لاس ئی یوړے په ګریوان کړ
سرګردان لکه مجنون شه
غورزاوه ئی په دا خیال
دبلا په خوله کښې کیوت
شپه چه تیره شوه سحر شه
یو خوا بل خوا ګوزید نه
پروت په خاورو کښې خراب وه
پټې سترګې خوار وزار وه
سعد ملوک لاړ شه چالاك
ورته دا ئی واغوستله
چه خبر بادشاه صفوان شه
لاړ په شور په زوك په کوك
ډېر زر غین ته ئی را کښېنسته
وچه اے خما دلبره
څنګه بینې درته احوال شه

هم ئی کوته ور سره کړه
شهزاده مین پرې لا شه
عشق ئی دروند عقل ئی سپك شه
غرق په بحر د سودا لاړ
سازئی هسې جال ولید
نا قرار مجنون او تر شه
عقل فکر ئی جلبل شه
لکه بت بی روح تن شه
ملوه افسوس ارمان
که هوښیار وه دیوانه شه
زر ئی څیرې خپل ګریوان کړ
ګاه درون ګاه بیرون شه
سر په ځمکه په دیوال
نور بی هوش په ځمکه پریوت
سعد ملوك ناګاه خبر شه
شهزاده ئی بیا مومند نه
بی طاقت هم بی تاب وه
جامې څیرې وران دستار وه
زر ئی را وړې پوشاك
هغه زوړ ئی ترې وکښنه
ګډ په شور او په فغان شه
وئې لید سیف الملوك
ورته هسې ګویا شنه
اې خما د زړګي سره
دا په څه د زړه ملال شه

[illegible diagonal margin verse, upper section]
ترجمان ملوك دا بخت وا
شولائق د تاج و تخت وا
ښتا بچے چا روبدون وا
بی لڈ تا م حال د بون د
ښتا چه حال د هسې شغ شه
اوس خراب ئی څنګه ذران شه
لیس له هغه شاه صفوان
را طلب کړل طبیبان
دوی چه حال ته بدلا شه

شهزاده بدنی لیوه
تو لوړے چه دا ساعت
د هغه ئی نښته د صورت
او په زړه ئی درب خبر دے
ګوښه غم دے کړ ضرر د
خلور ورځې ترو بی هوش وه
په فریاد په جوش خروش وه
ورد نیا ئی خوند خوراك وه
په خفقان او په خیال وه
کړ

لکه پانړه رپیدنه
لړزیده او رپیدنه

چه بادشاه او امیران
پهٔ دے کار کښې شول حیران

اتفاق په هسې رنګ
وکړو او هغه دې رنګ

وچه دلته څوک جنئ ده
اوس په خیز کښې نخوانئ ده

حکیمه نوم ئې یادیږے
په هر علم بند پوهیږے

نور هغه ئې وغوښتله
شهزاده ته کښیناسته

لاس ئې کیښو نبض پاند
چه احوال ئې معلوم کاند

وچه دا غریب حیران دے
عشق وهلے سرګردان دے

چه ته ده دے خبر لیدے
عقل هوش دې ورنه تلي

وچه کور خالي کړے ماته
تاسو لار شئ بله خواته

شهزاده چه ماسره شے
حال به ټول راته ښکاره شي

چه خما په مشغولا شے
په خبرو به ګویا شے

پاتې دوی شو شره دواړه
نور عالم تر لار لے واره

د ده سر په ورون د پاس
کیښو دے لره خپل لاس

وچه واوره زه پوهیږم
په احوال دے بند رسیږم

نشتر شک چه ته مین ئې
خکه پروت هسې غمجن یې

ولي داسې وایم تاته
که دا حال دوو ماته

زه به ستا مقصود ادا کړم
بند ربتنې وعده دا کړم

او که نه وې ته قیامت
ته به پروت یې بې طاقت

بې طاقت بې محالے
تل به پروت یې ته ملال

شهزاده ته چه خبر ے
جنئ وکړے زړه ور

هم ئې ډیر ډیر نصیحت
ورته وکړه په حکمت

د ذرے قدر اثر
پړ و نه شه لږ ډیر

پروت بې خود وه په حال
لکه نقش د دیوال

پس لر هغه په بل شان
بیا جنئ جوړ کړه بیان

وچه ته ګړد بوستان بې
نه د هر چا دل وجانیږي
بخت د ستاوی خلیدونکی
محږ د ستاوے خندیدونکی
نور د دستا لږ زړه نرغم ورے
یار د ستا سره همدم وے
څخان د وسے دیوانه که
چه لکه ماد بیڅانه ګمه
حال د زړه د دوکه جانان

16

ما نه پټه کړه مهربانان
دا ئشته حال کړو د اشنکان زړه
[illegible]

او که نه چه بنا پیری وی

په شیبه کښې به ئی بنده

او که وی بنی آدم

په هنر او په حکمت

غرض دا چه په شان شان

بیا ئی وړو وړو په حکمت

چه سکندر نامه سلطان

سلطنت ئی ډیر عظیم وه

وو او وه ئی فرزندان

تل دعا به ئی کوله

لوړئی نه کیده هیر وه

چه په تیر شو شپیته کاله

نور په مینه پاک مولا کړه

په زنک هسی تخلید له

مخ ئی هسی وه گلگون

زنخدان ئی لکه سیب وه

په چشمانو کښې آهو وه

په سر و شونډو شکر باره

خدای ورکړی ډیر جمال وه

جمیله ئی گیسو د نوم

پلار د دے د زړه دیاره

په بنه شان ترکیو چاپیر

رنګارنګ میوے گلونه

هر دیوال ئی وه رنګین

په جمعه کښې په مخ پله

راضی ستا په دلګیری وی

تاله را ولم خوشګنده

خو ته هیڅ مه کوه غم

کړم حاضر به دا ساعت

حکیمی وکړ بیان

ور شروع کړ حکایت

وه په ښهر کښې دیونان

لوی بادشاه د هفت اقلیم وه

هر یو ګل وه د بوستان

ده له خدای لور غوښتله

په دی فکر کښې دلګیر وه

لکه دے رنګ له دی حاله

یوه لور ئی ور عطا کړه

چه تر حوره شرمیده له

چه له وصف وه بیرون

ساز و بازئی په ښه زیب وه

خلقه سپی لا هو وه

په تلو زړکه خوش رفتاره

زیب زینت ئی په کمال وه

وار و خلقو ته معلوم

ښه ماړی ئی کړله طیاره

شاه باغونه ساز کړل ډیر

خوش آواز په کښې مرغونه

لکه ښه نقش د چین

شهزادګی باغ له ورتلله

کله چه سلطان تری آرام کړه

کله کور ته ئی بیرته منعا کړه

یوه ورځ چه شو له دوه انه

سیلینه ئی نا کړه کهانه

د باغ ګل چه نه بی ئی رفتار

په دوه هر چه نه بی د بازار

په یو ساعت ئی حضور ...

بادشاه هم داد و اوچت شه

د شهزاده دولتی جیره کانه شه

17

یو ورځ کی ئی ولیدنه

د ارزو ګوی په دوکان ننداره

ډیر عالم ترې چیو راستو

په بنا نشت لکه غزوه

شان سامان ئی برابره

خوله ئی قند نبات ئی لب دو

عام و خاص ئی په مطلب دو

چه له ده نه خواپېچا ئیږدو

په له سر و مال ئی ... دو

شهزادګۍ ته چه ښکاره شه
چه ئې ولیده محبوب
ځان ئې جوړ کړله یو وار
شو ور وړاندې نام و ننګ
چه مازیګړ ته نژدې شوله
خفه ناسته وه ملاله
که به چا ورته خبرې
ډېرې جواب نه ورکاوه
چه څو ورځې لږې درې
حال ئې وار په بل شان شه
رنګ ئې زیړ حال ئې زبون شه
جمیله په رنګ لطیفه
چه دا هسې حال ولید
نور ئې وکړه تپوس تنه
که ته حال را ته بیان کړې
او که نه نو به د بې بوي
شهزادګۍ ورته خبره
وچه حال به وایم تا ته
دایي وچه واوره لوړې
زه به کله نیک خواه ستا یم
شهزادګۍ و دایي مورې
بوزرګ ورم په دا کار کښې
زړه او روح مې په یو وار
تش کالبوت یم را غلې
که حاضر نه شې دا څوان

ددې زړه په تا ره شه
زړه ئې شه په غم کښې ډوب
چه کړي چغې بې اختیار
ځان ئې ټینګ کړ هغه د رنګ
په پالنګ کښې وختله
بې طاقته بې مجاله
کړې خوبې لکه شکرې
نه ئې پاس چا ته کاته
شهزادګۍ پانده شوې تیرې
رنګ ئې زیړ لکه زعفران شه
سم قامت ئې لکه نون شه
له وېښتر شوله ضعیفه
د دې تن ئې ملال ولید
چه دا حال شه ستا له څه نه
پیخیل ځان به کار آسان کړې
په خفقان کښې به کړېږې
هسې وکړله ظاهره
که ته نه وایې بل چا ته
سر اسر په حسن پوره
چه حال ستا به چا ته وایم
واوره ای څما غم موره
دې لیدلې په بازار کښې
د واړه په ښوولو په بازار
په پالنګ کښې ناسته د لې
ګران به شي څما ګنډران

په بازار د کښېنوې صحرا څون ئې ګډ
په څولو ئې د ښو د ګما ځان د
چه طاقت د دعا او درزه
پس له دې نه لوم نو زه
او س به جېنې ...
خواه مخواه ...
چه دایي شوه ...
د جنې په حال خبر ...
نو د ئې سا وو نه حکمت کښې

د شروع ده د نصیحت ...
... اوری نادانه
... وړانه
... سلطان
... حکمران
چه ترنو ...
شهزادګان ...
ستا د وصل ... ارمان ...
... عاشقو
... فقر

داکوم عقل کوم هنر کړے
که دیو خوبن دے دا یار
چه جنۍ نه دایی بانډه
نور ئی جوړه بهانه کړه
وچه اے دایی نیک نیتی
واخله داچه ملک ومال دے
چه بنکاره ورته دولت شو
نور ئی وچه لوړ اسمان پاس
زور څادر ئی پیدا کړه
چه خر بازار له ورشو
چه مقام له د زرګر دے
دایی وراندے ودرېده
بیا دایی جوړه سودا کړه
څه قدر زر ئی بهر کړل
وچه ښه غمی پیدا کړه
چه زرګر به څه هر کړل
چه زرګو به هر یو خیز
دی به عیب وربانه کینو
چه دے دو جګوه ډیره
نور زرګو شه ډیر په قهر
وچه اے بی شرمی ښځے
زید دو واخله دکان پرېږده
چه دایی داواوریدنه
وراخه چه ځو به بیرته
نور جنۍ کړ څادر یو ځنه

چه ته مینه په زرګر کړے
تا به ورنه کړی خپل پلار
شوله بوه چه کارنه کانډه
ورته ئی وراندے خزانه کړه
ای نیکخوئی نیک خصلتے
واړه ستا به تا حلال دے
ددایی هر نصیحت شه
زړه خالی کړه له وسواس
په جنۍ ئی واچاونه
د زرګو په حال خبر شو
دواړه لاړے برابر دو
شهزادګۍ تماشا کړله
ځوان سره ئی مشغولا کړه
د زرګو په لاس ئی ورکړل
زبرجد او یاقوت را کړه
دی دایی به بیرته ورکړل
ورته وویسته عزیز
بیازرګو به ئی ورپېښو
سره شوه له حده تېره
ورته وئی وه په جهر
دلته څه کړے ولی نه ځے
په خپل لوړ قدم کیږده
شهزادګۍ ته ئی وکاتنه
څه له ناستے یو زرګو ته
مخامخ شوه د ځوان لوری ته

ورنبکاره ئی کمال حسن کړه
د ځوان زړه ئی تاراج کړه
چه زرګر ولید جمال
وړاندے ئی شو طاقت بېځایه
سهه پریوت او بېلا شه
پری ئی یاد او پیژاند
چه شر یاتی بی هنر کړه
نسکور پریوت بی اختیار
لاس ئی پورے نیولی کړ

د زړه ئی ځنے خپل کړ
پرو هلو د تندی کښېوت
د دکان پر پڅ کښېوت
تیغ څراب دعشق کښېوت
تاسپر تاد پریوت بېهوش
شاګرد او پر چه داحال
د استاد ولید ملال
هغوی هم پر شاشو
له زړه ئی وړولی شو
[illegible]

نور زرګوئی کړ زړ پورته
یوه ښځه د زرګر وه
خدای ورکړے ښه جمال وه
چه زرګوئی بی تاب ولید
نور یو اخچی ئی زرګر کړ
ورته دوی واوره ځوان
ته مین ئی زه پوهیږم
که د حال د زړه ملال
کاروبار به برابر کړم
زرګو وچه په ښه شان
یو دوه ښځې ښکاره شوے
بوے ماسره سودا کړه
په سودا کښې ئی خبرے
ماته مخ وګرزاو نه
هغه بله رانږدے شوه
مخامخ شوه ودریدله
ګرندئ شوله روانه
ښځې وے په دستور
ورسره چه تالیدله
زرګو وچه دا ساعت
اوس به خنکه وشی کار
ښځې وچه را ښکاریږے
شهزادګۍ په زړه غمجنه
جامې واغونده طیار شه
له مانړۍ نه کیر چاپېره

دستئ بوی ته خپل کور ته
پوهنده په هر هنر وه
هم جمال ئی کمال وه
په بد حال ئی خراب ولید
خلق واړه ئی بهر کړ
ته له ځان شوے بے ځان
ستا په واړه حال رسیږم
بیان ماته کړه فی الحال
بل به تا سره دلبر کړم
ناست وم زه په خپل دکان
راغلے ماته ودریدلے
وچه دا واخله دا راکړه
څه قدر وکړے زړه ورکے
دیره قهر وه ته کنه
له پردے نه بی پرده شوه
بیا دستی روانه شوله
زړه ئی واخسته له ما
یوه شتره د بادشاه لور
داد دے دا ئی کیدله
زر شه جوړ کړه مصلحت
چه ئی وو وینم دیدار
ماته هسے معلومیږي
ده په تا باندې مینه
زه مانړۍ ته په رفتار شه
درووره وګوره ته دیره

چه څه حال شو د ریان
راشه عاشق کړه بیان
زرګو لاړ شو روان شو
کور د مانړۍ ته ودریږو
له مانړۍ نه چه بهر
شهزادګۍ ښکاره کړه سر
دا زرګوئی ولیده
چه مانړۍ ته ولاړ دو
دې پرده کړله زر پورته

٢٠

ځوانان لویږي
وګړی ئی د ځوان بنکاره کړه
اول سرئی او بندن ئی کړه
ځوان ئی موږ ئی بنکاره کړه
دوباره ئی د ځوان ترینه
دنبنکاره ئی لوانغوستم
سوانبیض ئی اولوستم
ځمکه ئی اود غلی غلم
بیامانه ئی او وتلم
دستی زور راو
دی

دے اغوستی توررنګین وه
دوباره ماڼوئ ته لاړه
داو بو پیاله خوشبوید
یو دستن لی بنکاره کړله
بیا دسرو کالو دستر هم
نور ماڼوئ ته لاړه شوله
چه څه قدره تیر ساعت شه
بیرته کور ته روان شنه
بنځی وجنی غمګیسنه
واپی دا قمیص ګلکون
هسی یم په مینه راستنه
چه بنکاره ئی ورته سرکړ
که په مینه کښی مرسرخی
او پیاله چه ئی خوشبویه
واپی باغ له مرداد روم
اوله ستنی دا خبره
چه راځی سره دخان
دغه لار کښی به سلګو نه
هغه پریکړه په سوهان ته
شوه بنکاره له تور رنګینه
خوان وبنځی دا ساعت
بنځی وچه طیار یږه
یو سوهان واخله په لاس
اوکه باغ کښی خوکیدار
ناګهانه ئی حصار کړے

هم په لاس کښی ئی اینی وه
راغله ززیږ لکه غاړه
دغه خوان ته ئی کړه تویه
خوان ته نیغه ئی نیوله
دی بنکاره کړه بنایسته هم
دروازه ئی وتړله
زرګو یوه شه چه رخصت شه
حال ئی بنځی ته وائینه
لږی هسی په تا مینه
دے څما د زړه په خون
چه په وینو کښی یم ناسته
تا ته دا سی ئی خبر کړ
په دادم د برابر ځی
ستا طرف ته کړه تویه
داو بو لاړه بیا مومه
شوه معلوم به نه ظاهره
بنه تیره راوړه سوهان
اینبی شوے دی میخونه
بیا به راشی په بنه شان ته
چه په شپه د دا کار شینه
دتلو جوړ کړ مصلحت
زر شه شپه ده روانیږه
نور ورځه مه کړه وسواس
چوے شی په تا بیدار
هغه ځای ئی ګرفتار کړے

خوکیبد اروله حضور له
هسې چه کیږی ما خبر کړه
یا انه مه شم نا امید
تا به حلاص کړم له قیده
بیس له هغه خوان روان شه
دماغه بیه په لوړ روان شه
چه ماځدی له ... پیدا شه
په سوړی کښی له لاله شه
په حلقه بنه حلقه‌نوبه

چه په باغ د ننه شنه
زر لی پریوتو ...
هر طرف ته ئی کاتنه
څخوکښی ناست په آرام شه
حوض په غاړه ئی مقام شه
ناګهانه شوروشر پوه ته
خوان نظر کړوه هلو ډه ته
شمزادګی ته شو لیدا
دیښارنګ بنه آواز و

۲۰

په افسوس او په ارمان — شهزادګۍ ویل دا شان
ای خمایاره شیرین — کبرجن نازنین
دا ښکاره دواړه چشمان کړه — ورک خما له زړه خفقان کړه
ستا له غم په نارو یم — په زارو زارو زارو یم
په فریاد او په ژړا یم — په غوغا په واویلا یم
ځوان چه واورېده آواز — هسې شان په سوز و ساز
خوند ئې ورکړ هسې شان — چه له ځانه شه بې ځان
خوشبوئې د باغ هم ډېره — شوه د ځوان دماغ ته تېره
خوب غالب ور باندې شند — او ده هلته ولوید ند
چه سرود مجلس تمام شد — خلق ټول په خپل مقام شد
شهزادګۍ په زړه غمګینه — پورته شوه د یار په مینه
یو خوا بله خوا کږزله — تماشه ئې د باغ کړله
ناګهانه ئې کاتنه — پروت زرګر ئې ولید نه
ورته ودرېده حیرانه — شوه د ځان سره ګویانه
وچه اوس که ډېر بیدار کړم — په خپل ځان ئې خبردار کړم
دی به وائې د شاه نوري — څنګه سپک لړی دستوره
نور ئې یو خوا بل خوا ښکار کړه — ډېر آرام ئې د زړه خپل کړه
ځر میوه ئې ورته کښېښوه — دائې ښند ورته پرېښوه
بیا تر د ځړه وانه شوله — په مانړئې ننوتله
شپه چه تېره شوه سحر شد — زر له خوبه ویښ زرګر شد
په ډېر غم په زړه زبون — داغی کوړ ته شه دورن
چه د ښځې شه نظر — خپل څښتن ته برابر
نور ئې زر هغه زمان — وڅښتن ته په دا شان
چه جنئې ئې ته شکل کړې — سوړ ئې ډېرې له تاو یمې
د میوې د خوب بیان — چه زرګر وکړ عیان

ښځې وچه واوره ځوان
ته خبر به کړې له ځان
دا میوه ده د بلا ده
دائې تا پوسه خنداده
یعنې دا چه خوب کوې ته
مینه پر برده خوږه میوه ئې
خوره کوبه تا له بنده
ستا له عشق سره خړه د
ځوان له د حال ذهیر شد

[illegible] غم سره د حیئ شد
بلند شد [illegible] بوستان شد
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

زر په هغه درنګ ئې دواړه
ترچاپېرڅوکیداران شول
یو هغه کښې څوکیدار وه
زرګرو چه زر شد څه تر
هغه یار ئې شه زر پورته
په حکمت او په هنر ده
راغی و دریده هغه دم
شهزادګئ او زرګر دواړه
څوکیدار وکړل بندیان
څوکیدار چه د زندان وو
ځن مست وو له افیونو
هغه دم له ځده تیر
وچه خدای شه مهربان
یوه ده د بادشاه نور
د تمام جهان دولت
د زرګر ښځه خبر شوه
یوه وینځه ئې هوښیاره
وچه زر شد شات پیدا کړه
هم هوده کړه څو طیار ے
دوه خوانچې ئې جوړې کړلے
ئې یوه خوانچه په سر کړه
دوی سره له د ې سامان
په زندان چه ئې مقام کړه
په سلام پسې دا ېږ تلګ
چه زه ښځه یم ضعیفه

سره وینول همغا ړه
دواړه پاتې څو حیران شول
چه دې بند د زرګر یاروه
څما ښځه خبروه ته
لاړ شه زر د زرګر کور ته
هغه ځای وکړه خبر ده
څوکیدار و سره سم
لاس په لاس غاړه په غاړه
کړل داخل ئې په زندان
هغه واړه عملیان وو
څوک ئې خود په معجونو
دوي خوشحال شو دیر دیر
وئې کړ په مونږ احسان
بل زرګر دے مشهور
راغی مونږ له دا ساعت
دا له کور د زر بهر شوه
زر له خو به کړه پیدا
اوس پخه خوړه حلوا کړه
میده سپینې مزه دار ے
په ترتیب ئې کینوده لے
بله وینځې له ئې ور کړه
دواړه لاهے تو زندان
څوکیدار و ته ئې سلام کړه
دی بیان کړ هغه درنګ
په نسبت په ذات شریفه

همیشه لیلی و نهار
سعیه طاعت د پروردګار
روژې نسیم تمام کال
په نامه د ذو الجلال
پیګاه خوب کښې اشکار
بنګ سره بیا ولیدل
وزندان کښې مروزندو
بند حلوا ته حاجتمند ول
ولی زر یو سر حلوا نه

ځه تلو اروکړه پر دا ته
دوه خوانچې پر بند شان
دې راوړې دا زندان
دا یوه د ښتاسو شیښه
وایه ورته خو دی میښه
اوروا بله د بندیان
خوړې دښمن زندان
څوکیدار و ور بخښله
دا یې ورته ولې بله

چه زندان له دِ داور شِے ... بیا دِ زر تورا بهر شِے
خوکید ارو چه پرېښوله ... دا بندیانو له ورتلله
نورئی و ینجه هغه درنگ ... په دموزنپوه کړه دارنگ
وِچه لور د بادشاه راشِے ... له زندانَ بهر دا شِے
ته ئی رز بوزه ترخاے ... بیا ور خه ترخپل سرایَ
چه زندان ته شوه د ننه ... دوی ئی دواړه ولیدنه
دشاه لور ته ئی وِیاسه ... داخوانجه تشه وباسه
بهر وینجه ده ولاړه ... ته هغه سره څخی دواړه
تا به بوزی ترخپل کورَ ... بی پروا له شر وشورَ
شهزادگئ ئی بهر کړله ... بنجه هلته پاتی شوله
شهزادگئ چه را بهر شوه ... نورئی و ینجه په نظر شوه
خوانچی دواړه واخستلے ... مخ په کور روانی شولے
شهزادگئ لاړله کور ته ... وینجه لاړه وخپل لور ته
شپه چه تیره شوه صباشه ... تمامی جهان رڼا شه
شول حاضر خوکیداران ... په دربار کښی د سلطان
واړه ووِ په یو واړ ... بیګاه شوے دے بد کار
مونږ ئی کړی نه شو بیان ... نه مجال لرو نه توان
نه شو حال چا ته ویلے ... نه ئی زړه کښی شو ساتلے
چه خبر په دے بیان شه ... شاه په فکر کښی حیران شه
نورئی وِ چه دا خبرے ... تا سو کړے خوشی ظاهری
ما به دی ستر گو لو خپله ... صبا خپل کور کښی لیدله
دوے قسم کوچه سلطانَ ... دروغ نه دوایو له خانَ
په زندان کښی دا زمان ... دواړه تن دِی بندیان
بادشاه و وِ که رښتیا وِے ... کار به هسے شان پیدا وِ
مال وملک به خپل تمام ... واړه کړم ستا سو په نام

اوکړه داویل خطاوی
نور به داستانو سرته
چه به هغو لا تا نیولی
دسپی بیتو ...
خوکیدارو دا اقرار کړ
نور زندان ته ئی ترقاد کړ
هم سلطان شه وردرون
لا لمبه لوری د زندان
چه جندره ئی بیرته کړلم

دروازه ئی په اتکل
خنبش نه شه ...
...
بادشاه و ...
نن ... تا سو ...
... سلطان
... بهر یان

مونږ وو پرون راغلي
درستو رخ مو کړله تره
چه حاجت ئې خپل ادا کړ
لکو تو الک وېږيد لو
مونږ وچه بيا صبا شي
ناګهانه څوکيدار
وکړ مونږ هغه ساعت
مونږ ويل نجخ څښتن يو
دوي په لوړې د زندان
اوس د شاه په حضور راغلو
څښتن نجخي چه بيان
جلاتيان بادشاه طيار کړل
تر جدائي کړل سرونه
تولئ ور کړل وزرګرته
حکيمي چه سر تر سر
شهزاده کړې سنزګي يو رته
وچه دا قصه دوبار ته
حکيمي په ډيره مينه
په دارو کښې ئې اثر
چه بد دا پياله چا څښله
وچه اې شهزاده هوش کړه
پس له هغه غوږ کړه ما ته
شهزاده پياله وڅښله
حکيمي قصه دوباره
چه قصه ئې خلاص کړله

څوکيدار رووو بللي
څو چه شپه شوله برخيره
نورئې مونږ له رخصت راکړ
په دې باغ د ننه شولو
څو به کوره ته چه ږ لاشي
په مونږ راغلل په يو وار
ورته ډير فرياد منت
زرګران د دې وطن يو
بوتلو مونږ بنديوانان
په دا هسې دستور راغلو
وکړ شاه ته په دا شان
هم راتولئ څوکيدار کړل
هم ئې واخستل مالونه
قصه ورسيده سر ته
بيان وکړ برابر
وکتل ئې د دې لوړ ته
ما ته وکړه په تلوار ته
پياله جوړه کړه شيرينه
پروت وه هسې مقرر
بې خودي به ندو ر تلله
دا پياله راواخله اوس نوش کړه
چه قصه و وايم تا ته
بيخودې تر ورکه شوله
هغه دم کړله تکراره
بيا خبره ئې کړه بله

وچه اې شهزاده جوان
هسې واوره مصريان
ښکاره ماته مصلحت کړه
ماخبر په حقيقت کړه
زه به درسعي ستا په کار کړم
کوښښ به نه په لبسيار کړم
حال د ډوره راته بيان کړه
تماشه بيا به بندستان کړه
شهزاده و وايم تا ته

کړه ته حال به دوا چا ته
څوک سرې واستوه زرګره
سعد ملوک راته حاضر کړه
حکيمي څوک واستاوه
سعد ملوک ئې ور بالنه
چه له ورايه سعد ملوک ئې
وليده سيف الملوک
هغه دم سره دوه دواړه
يو تر بل شولاس تر غاړه

داغلہ ما تہ و دریں تہ
پیش تحفہ ئی خلیفہ
نوری ما و تہ سلام کیہ
ما جواب پہ بنہ اکرام
وچہ موبن اوہ دیوان یو
قاصدان د سلیمان یو
دادوہ گوتی ستا دیار
شاہ مہرے ہم دوہ ہینیاد
ہم د آس چہ پہ سر کشے

۲۶

داپوشاک چہ منقش د
داخلور چیزی ئی تالہ
دالیلی دے فی الحال
داخیزونہ پہ بنہ شان
ورپیشکش کرہ سلیمان
داپیشکش کرہ اوس قبول
چہ را واستاوہ رسول
ورپیری ہیبے ومان
چہ نا کاندہ سلیمان

نورئی وِ چہ واید وے
شہزادہ وِ چہ موبن ناست و
پیشکشی نا گاہ راغللہ
چہ بدبخۃ پرانتلہ
یو صورت مِ ولیدنہ
چہ پہ ہغہ رنگ زیبا بلے
عقل ہوش مِ لاڑلے دوارہ
داچہ حال مِ پہ داشان دے
کہ خوک اصل د صورت
زہ ہلاک بہ کڑم داخان
سعد ملوک چہ داخبرے
پہ تلوار شہ زر روان
وِ چہ زیرے مِ در باندِ
د ملوک ہغہ جوش سور شہ
پہ جاموکبن چہ صورت دے
پہ بند شان پہ بنہ صفت دے
چہ داحالئی ورعیان کڑہ
دیرئی وکڑلے خیراتونہ
شاہ صفوان وِ چہ دا کار
داخیزونہ نا اشنادِ
یوہ ورخی بی وسواسَ
ناگہانہ بادشاہ پورتہ
پہ ہرچا باندِ ہیبت شہ
زہ او تخت سرہ لڑزان شو
گرد غبار چہ پہ ہوا شولے

تہ دا ہسبے دلگیر شوے
ہغہ ورخ پہ مجلس ناست وو
چہ بادشاہ راواستولہ
تہ جامہ دا ووتلہ
چہ جاموکبن بنکارہ شنہ
صورت نشتہ پہ دنیا بلے
خوب آرام مِ وورک شو دوارہ
د ہغہ صورت ہجران دے
پیدا ندکڑِ پہ دولت
د ہجران مِ نشتہ توان
واوریدے وارہ ظاہرے
چہ خبری کڑِ شاہ صفوان
ہسبے عرض کڑم د شاہ وراند
معلومیبن چہ اوس جوڑ شہ
پہ ہغہ صورت مین دے
خکہ تل ژاڑے غمجن دے
دیر خوشحالئی شاہ صفوان
کڑلے خیراتئی دولتوند
گوان بیحدہ دے بسیار
چہ پہ لاس کبن نن خمادِی
ناست وم زہ پہ تخت دیاسَ
گرد غبار جوڑ شہ ہلورتہ
خلق وِ چہ جوڑ قیامت شہ
خوک چہ ووارہ حیران شو
تر اوہ کسَ جدا شولے

چه دننه په خانه کښې
آورېدلي مې کتاب دے
ښته صفت په کښې شان شان
هم د پرورسولا نو
ما ویل کتاب طیار دے
په کښې ښته عجب صفت
چه بنده نوم ئې محمد دے
نادیده دده په دین
شاهِ صفوان وِچه کتاب
ولې شرط راسره داکړئ
چه دا شرطئې مقرر کړ
چه جامه مې وسپرده له
زه عاشق ئې په صورت شوم
نسکور پریوتم بې هوش
بیا چه تیر شه یو زمان
وِم مِ دا صورت دچا دے
وو ولاړ هغه دیوان
دا څېره لور د شهبال ده
او شهبال د شاه رخ خوی دے
په باغچه کښې دارم د
خو موندلے د باغ دِي گران
بیا مِ وِچه دا صورت
دوی ویل چه یو بنده خوان دے
په نامه نوشاد یا دیږِ
یوه ورځې سلیمان

ستا په خاص خزانه کښې
بنه روښان لکه آفتاب دے
د نبي آخر زمان
ښته صفت هم د نبیانو
راځنه میراث د پلار دے
د سرور نبي حضرت
رالیږلي پاك احد دے
را ورما ایمان یقین
زه به در کړم په شتاب
کتاب بیا را ته عطا کړئ
نور کتاب مِ ولده ورکړ
بنه څېره مِ ولیده له
سر ترپایه په هیبت شوم
زړه سینه مې ډك له جوش
په هوش راغے څما ځان
چه په هسې شان زیبا دے
زرئې وکړ دا بیان
په نامه بدیع جمال ده
په شاها نو کښې دلوی دے
په بناست کښې بې تلم د
ورتلی نه شي هیڅ انسان
جوړه کړے چا په بنه زینت
مجلس د سلیمان دے
د احکمت له هغه کېږِ
په نوشاد وکړ فرمان

وچیر راشه د اساعت
ماته وکړه حکایت
نوشاد و ماته معلوم
هیس حال که د نجوم
نن چې شاه د ملك و مال دے
د شاه رخ خوی شهبال دے
ځای د ده باغ ارم دے
بادشاه هم کړے ورك لغړی
چې کالو نه پیدا ایا بېل
یوه لوبړی ئې پیس اشنا
بنا بسته بروسے دا ویره
له حساب له حد تیره
مقرر به کړے شهبال
دوے نوم بدیع جمال
چه نوشاد وکړه بیان
په خبر شه سلیمان
وچه بس کړه دا تقریر
اوس کړه جوړ صورت تصویر
چه مجلس

چه مجلس کښې مدام وینه / تماشائي خلق کړینه
نور ځلوینت ورخې یې شمار / نو شاد کښېناسته کنار
بنه تصویر ئې طیار کړه / په دربار کښې حاضر شنه
چه څهره ئې ښکاره کړله / مجلسیانو ولیدله
حاضران شو کل بیهوشه / د تصویر د تاب له جوشه
سلیمان وچه ارمان دے / څه بادشاه څه ئې جهان دے
چه صورت داهسے رنګ / ورسره نه دي هر درنګ
نور دستي هغه زمان / څهره یوره سلیمان
خزانه کښې ئې کیښوله / تماشا به ئې کوله
یوه ورځ مجلس کیده نه / دا کتاب په کښې یاد شنه
چا واس کښې د صفوان / شته کتاب په هسے شان
بادشاه وچه دا صورت / بنائي دا چه دا ساعت
شاه صفوان ته واستوم / او کتاب ته وغواړم
پس له هغه سلیمان / وکړ مونږ بانه فرمان
د هغه په حکم بانه / دا پیشکش مو دا ورړاند
دیوان لاړل رخصت شونه / ما ته ئې په ښول پیشکشونه
دا څهره او پیشکش نور / ما داخل کړه په خپل کور
چه بې مثل هر یو څیز وه / دیر په ما بانه عزیز وه
نور مې خوی له ورکړنه / ما په دے خوشحالونه
دا تقدیر به مقرر وه / تدبیر کله په خبر وه
چه د خدای به هسے کړه شي / دا به رنځ خما د زړه شي
اوس دے چه ته سلیمان / چه دا کار کانه روان
ښا پیري ښکه آشنا کړم / ارم باغ چه ته پید اکړم
نه نشان ئې چا لیده لے / نه ئې خای دے چا موندلی
نه یو هیږم کوم چار کړم / څه تدبیر او کوم لار کړم

نور ئې جمع سرداران کړل
هم ئې را بول ئې وزیران کړل
حکیمه چند زر نوش هم
با صلاح صاحب هوش هم
صفوان وچه مصلحت
خوش کړه ئې تا سو د ا ساعت
چه کار وکړه و په سلوک
دروغ شي د اسیف الملوک
تلم و عرض وکړه داستان

۲۸

صفوان
په خدمت [illegible] صفوان
[illegible] سره
چه په [illegible] حرم [illegible]
شهزاده [illegible] سره
تسلي ئې [illegible] پیر
صبر [illegible]
عمر [illegible] بیر
[illegible] ده
[illegible]
تشریف [illegible] صورت
[illegible] په نقش پر زینت د
ساز [illegible]
او

او شهبال د شاه رخ خوی دے
پهٔ ارم کښې ئې مقام دے
ورسره مهلت يو کال کړه
چه يو کال ورباندې تېر شي
مصلحت چه پهٔ دا شان شد
شهزاده سره د ننه
وِچه اے خوی همرازَ
ستا مطلب دے پهٔ ارم کښې
اوس پهٔ خلق ولیږم زه
مګر ته لږ پهٔ آرام شه
پس له کاله به خبر زه
شهزاده وِ مهربانَ
روح مِ لوټ هغه جمال کړ
اوس د آتش قالب ئې خانَ
زه به خو صبر کومَ
پهٔ مخ او بنی ئې خوږ تلے
مور و پلار هم ئې سپايانَ
پس له هغهٔ شاه صفوان
چه سره روانوم زه
شهزاده هم پرِ رضا شه
کال مهلت ئې برابر
که ئې او ریږ زه لګیاوه
پس له هغه شاه صفوان
چه پنځه زرَ خوانان
له لښکرَ را جدا کړے

بادشاهت ئې له حده لوی دے
هلته ساز د ده آرام دے
شهزاده پهٔ دا خوشحال کړه
دغه کار به د ده هیر شے
نور دا يو ته شاه صفوانَ
پهٔ خلوت کښې کښیناستنه
بهرمندَ سرفراز
باقي مه او سه پهٔ غم کښې
ارم باغ به لټوم زه
پهٔ آرام پهٔ خپل مقام شه
را وړم تا له د دلبر زه
ای ځما پلارَ سلطانَ
هوش ځمائ کل پایمال که
در ته ناست یم ناتوانَ
دا سختي به خوږ غمَ
له چشمانو ئې وینې سرې تلے
ژړېدلے هغه زمان
ورته وو پهٔ دا شان
ستا پهٔ کار لیږم زه
خوښ پهٔ خپله مدّعا شه
ورسره کړ مقرّر
پهٔ وعده خوښ د آشنا وه
پهٔ دا شان وکړ فرمان
ځوانمردان او قاصدان
حاضر مخ کښې ئې ځما کړی

د ربطیا رشو هغه نشان
پنځه زر د قاصدان
وریجه زری پر ملکونو
بیلتون پوری پر بیدیدونو
... پر ښکلو
کنده کړه عمر او باغونو
لټوي پیدا او پر هغه د بر
هر ساعت او پر هغه د ارم
لټوي باغ ارم
پیدا معلوم کړي ګرد ورو

د بدیع جمال حضي
چه ارم هر چا پیدا
او خضري مالکه ر
خدا ...
ورکړم زه هم د کوه
د دربکاه پریګه مقرب
ورپیوره پر هو مطلب کړم
پس له هغه د ځوانان
هر طرف ته شول روان
قول

څوك طرفته د قيروان تلل
څوك طرفته د ايران تلل
څوك طرفته د بلغار تلل
هر طرف ته زغليدنه
ځای په ځای د قاصدان
دوی پوښتنی به کولے
په احوال د بادشاهانو
خبردار شول سر تر سره
يو له باغ د ارم
د بديع جمال هم نوم
پس له څو ارلس مياشتو جان
بيل بيل دوی راوړ صورت
څلور زره تصويرونه
د غه نبی څهرے نادرے
چه مقصود ئی په هيڅ شان
شاه صفوان په زړه غمناك شه
وچه اودم په زړه بلا شه
ما وي يو خبر به را شي
ولی واره شئ هوښيار
او که نه اوس به هلاك شي
او ملوك شهزاده گوره
بی قراره بے آرام
ورځ نه هغه څهره وه
مناسب له خپله حاله
ستا چه نخ په شان د گلو دے

څوك په لور د خراسان تلل
څوك په لور د بدخشان تلل
څوك به لور د قندهار تلل
په هر لورے گرزيدنه
شول ډيره په هر مکان
هم قصی به اوريدلی
هم په حال د فقيرانو
په بند شان له زيرو زور
چا څرنده زيات و کم
نه شه هيڅ ته معلوم
را غلل دوی تر شاه صفوان
ساز په نقش و په زينت
راوړل دوی په بند نقشونه
دوی صفوان ته کوے حاضر
معلوم نه کړه په جهان
کير په غم او په غمناك شه
ټول صورت م په جلبل شه
شهزاده به په خندا شي
چه دے نه شی خبردار
زړه پاره سينه به ئی چاك شي
په صحرا به سر وه وروره
گرزيده به بی مقام
مشغولائی ورسره وه
دائی ورسره له خياله
ځما زړه پسی بلبل دے

ستا چشمان جادوگران دي
ځما ټوټې پر دل ليجان دي
ستا مژگان غشي بي پر دي
ځما خنبے د زړه پر سر دي
ستا زلفان لکه زنځير
ځما زړه شه پر اسير
ستا چه حسن پر داشان دي
ځما کړان څکه کندان دي
ستا چه هسے ساز و باز دي

ځما دا اے سحر کمان دي
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

راته هیڅ نه شو خبر کند
اوس په مرګ یم خمار ضا ده
بیابه نی وچه قاصدان
امیدوار یم چه خبر
په دا شان ئی په بار بار
ناګهان قاصدان
چه له دوی نه شه خبر
شهزاده وکړه پوښتنه
چه خبر ئی د جانان
په فریاد په واویلا شه
یو په بله ئی سودا شوه
په صورت ئی غم انبار شه
خوار خسته لکه مجنون شه
په ژړا او په ناروشه
مور و پلار تر ګیرو پیر شو
شاه صفوان ویل فرزنه
ستا په کار کښی زه حیران شوم
که دولت په لګیدی
ولی زه که خان قربان کړم
خور لس میاشتی شولی تیری
په هر لور می کړل روان
سعی و شوه له حد زیاته
خما لاس کله رسیږی
شهزاده له دی ګفتاره
اور ئی بل د زړه په سر شه
خبر خوار زه د دی خیل زونه
رضا یم که می قصاد ده
هر خوا هر خوا دی روان
مال ده راوړی دد لبر
کاوه خان سره ګفتار
له هر خوا راغلل ځوانان
راغی کور ته برابر
هیڅ مطلب په کښی نه وند
معلوم نه شه په هیڅ شان
لاړه په لوری د صحرا شه
ډیره زیاته ئی غوغا شوه
خواب زړه ئی تار په تار شه
سم قامت ئی لکه نون شه
په فریاد او په زارو شه
خیل خپلوان تر ګیر چاپیر شو
بختورشی له سنه ځونه
که هوښیار و م نادان شوم
ما به توله وه په بښندی
په خپل شان آشنا پیریان کړم
ګرځوم خلقی ډیری
پنځه زره قاصدان
هیڅ خبر را نه غی ما ته
هر چه خدای کا هغه کیږی
تار په تار شه بی اختیار
آه ئی شین له خولی هر شه

چې لاړه د زړه په زوره کم
خلق ئی چې لیده په شور و شور کم
شوه له خوبه دده بیرون
سوی غوښه د ... لیده موران
پلار و مور هم ئی خپلوان
نوال شو کیوه پریشان
شهزاده نو په زړه نا شم
مور و پلار و چرخ و یا نشم*
وی چې پلار ده مهربان

حال خماشد له دی شان
پلار ئی و دستی کړو نوری
خدای د خلاص کړه له ضرور ده
خدای ئی کړه غوا ... ډیری
واخله ته له حق ئی ...
تصویر و نزهم بسیار ده
واخله خو چې ... ده
پادشاهت بروا ده ورکړم
دامقصود بریستاسره کړم
شهزاده

شهزاده په واو پلا شه
که خوبان د کل جهان شي
دام واره په کار نه دے
مکولو چه د شهبال ده
هم هغه ځما دلبر دے
شاه صفوان چه داخبر
نور ئې جمع عالمان کړل
د تدبیر په بند سلوک
واره خوښ هغه ساعت
چه د زر وجوړ زنځیر کړې
تر بوکال حق حیران وه
کاه په هوش کله بیهوش وه
تل په زړه باندې ئې خیال
خیال سره په مشغولا وه
یوه ورځ اوده په خواب وه
ناګهاوړ تر په خیال
چه ئې حسن ولید نه
نور ور ورانې ئې قسم کړه
وچه خال دوایه ما ته
ښکاره ما ته خپل مکان کړه
چه بوښ نه ګرزو هر لور ته
چه وریاد ئې کړ قسم
وچه داواوره ای خوان
ګران د مینې کاروبار دے
ته به کور کښې ناست ژړا کړې

پلار ورته هسے شان ګویا شه
راته جمع پریشان شان شي
هیڅ ځما په اختیار نه دے
په نامه بدیع جمال ده
پسې خوګ ځما څیکر دے
له ده واوریدے ظاهر
هم راټول ئې حکیمان کړل
وکړئې تاڅو د ملوک
شول په داسې مصلحت
شهزاده په کښې اسیر کړې
په زنځیر کښې بندیوان وه
کاه ګویا کله خاموش وه
نقش وه بدیع جمال
نور له هر چا بې پروا وه
بې طاقت هم بې تاب وه
شوه ښکاره بدیع جمال
شهزاده ئې حیران کنه
په لمن ئې لاس محکم کړ
کور مکان دې کوم خواته
را معلوم ئې بونم نشان کړه
بې درک ښکته پوړ ته
دې خندا کړه هغه دم
شه خبر له دے بیان
په مشکل طلب د یار دے
خنکه مینه به په ما کړے

مینه هغه قلندر ګرځی
چه په یار پسې سفر کړی
که په ما پسې روان یې
سر په غم په بیابان شې
پس له هغه په دیدار شې
وګورې ما سره به یار شې
په سفر ګران وصال د
داد خوشی عشق خالد
زه هم یم په تا مینه

[illegible]

چه له حاله خبردار شه
په بندشان دخپل جانان
مهربان پر غنی خدای شه
چه خبر په شاه صفوان شه
زر زنځیری تر جد اکړ
چه خلعت ئی واغوستنه
و بادشاه که اذن کانو
څما زړه کښې شته خبری
پلار ئی وچه د زړه خیال
هو کړم په پرده ارمان
وچه تا سو په بند ښت
چه هیڅ خوښی به پلار
ولی زه په دا زمان
چه رخصت ماله اوس راکړی
زه به ځان له لټوم
که رخصت راکړی شی ماته
تیر به کړم په ځان دردونه
شهزاده چه دا بیان کړ
په حرم کښې هسی شور شه
صفوان وچه ای فرزنده
چه سفر ته تا لیږم زه
په زاروم له خاونده
ستا په مخ څما ژوندون دی
شهزاده وچه تقدیر وی
عاقبت له غم مرم زه

نور له خواب را بیدار شه
ور بنکاره شه نوم نښان
عقل فکر ئی په ځای شه
شهزاده له درا روان شه
بنه خلعت ئی ور عطا کړ
نور ئی پلار ته عرض وکړه
مهربان شه په ما بانده
زه به وایم ظاهر دی
واره و وایه فی الحال
بیان وکړه دا زمان
ماله و کړ مشقت
کړی ندوی همه کار
عرض کوم په هسی شان
په دا کار مې زړه رضا کړی
په هر خوا باغ ارم
زه به ګورم هر خوا ته
د سفر سختی رنځونه
شور ئی کله په خاندان کړ
ګویا بل په حرم اور شه
طاقت نه لرم دلبنده
بادشاهت به کور کوم زه
ته غوښتلی څما ژوندون
بی له تا م حال زبون دی
هلته څه په کار تدبیر وی
که بهر که په کور یم زه

صفوان وچه داستان
کو و هیبت کښینبو مصلحت
تدبیر چا ځکه بالوزنه
دی سفر ته پیدا کړم
وا خبر به زه پیدا کړم
چه خوشحال شی پر خپل زړه
بیا سر له خپله حاله
تا خبر کړم د غم دیار
شهزاده وغم دیار

دی څما خبر
بنا ئی دا چه په خاطر باد
مقرر کړم دا سفر زه
خوبند ده هر چا ته
غم دی و کله په بلا
په پردو ستر ګو لیږه
کله شی دیار ګښته
صفوان په دوستی چه وینه
دسفر ته په لیږنه
وراه

خواه مخواه ئی عاقبت — د سفر ورکړ رخصت
وچه په تلو رضا ده — ښتا رضا خو ښه خماده
ته چه د رومی په سفر — ځان سره بوزه لښکر
هم به ځی په بند سلوك — تا سره سعد ملوك
شهزاده له دے بیان — ډیر خوشحالے شه ئی شان
دم په دم خوشحالیده نه — لکه ګل تازه کیده نه
پلار ئی وچه چو ته ځی ته — سفر کوم خواند کوی ته
چه تو بنه کوم طیاره — مناسبه ستا د پاره
که سفر کړے د دریاب — د دریاب واخله اسباب
که په وچه د وی نیت — خوښ کړه هغه مصلحت
شهزاده وی دا زمان — سفر کړم د بیابان
ورسره شه دیو عالم — واړه ښه شو غږه په سم
چه مطلب ئی سر نه شنه — بیا دریاب ته ئی نیت کنه
ورسره کړل شاه صفوان — او یاز ره بند ځوانان
اوده تن مقرر — سرداران شو د لښکر
کشتئ جوړے ئی او یا کړی — په بند نقش ئی زیبا کړے
په کشتو کښ مسجد وه — جوړ ئی کړل هم حمام وه
ورسره ئی عالمان کړل — هم ئی لوئ لوئ حکیمان کړل
امیران او وزیران هم — دانایان او هوښیاران هم
خوش آواز مطربان — قسم قسم سرودیان
ملاحان چه د دریاب وو — یوه په کار او په حساب وو
خزانی ئی کړے ډیرے — ورسره لاحد تیرے
حاصل دا چه تول طیار شو — نور د تللو په اختیار شو
ورسره شول پلار و مور — هم صالح زر نوش هم نور
د دریاب تر غاړی واړه — دوی تلل غاړه په غاړه

مور ئی خوږ لری شان
له فراق لره ارمان
[illegible]

[illegible]

چه دده خنکه قضاده
پس له هغه ئې شکل کند
شهزاده ته بیا صفوان
وچه ای خما فرزنده
ماسیارلی یې په خدے ته
پس له هغه شولے روان
شهزاده چه تری جدا شد
چه له خلقو روان شوند
ښداری ته ئې صفوان
روی تر هغه ولاړ وند
بیا صفوان بیر تر راستون شه
په حجره کښې لاړ د ننه
بیا صالح ته ئې وصیت
پادشاهت چه څه څما دے
ورځ چه راشي د قیامت
عدلے غواړي بدله مانه
لره دے قسم څو خبر ے
بیا حجرے ته لاړ د ننه
په سجده د خدائے ته نکون شد
چه فرزند بې ئې په یاد شد
ښیدا د ورځ ئې د غه کار وه
القصه شهزاده تنه
خلو لښت ورځي په سامان لاړ
ناگاه پیښ په جزیره شه
چا د چین بادشاه فغفور
په هغې خمو بزر ضایده
ور ته دیر دیر ئې کا تنه
دعا وکړه په داشان
خدای د خلاص کړه له د بنده
ناست ولاړ کړې هر ځای ته
په کشتو کښې په سامان
مخلوقات په واویلا شه
نور ئې پریښول باد وانونه
وه ولاړ په زړه پریشان
څو پنا شولے جهازونه
لیونی لکه مجنون شه
جدا ځان له کسینا ستنه
هسے وکړ په بند نیتٌ
حواله کل واړه ستا دے
شي به سوال د عدالت
زه به غواړم له تا نه
بادشاه وکړے نا دره
پاك الله ئې یادونه
په صورت په زړه محزون شه
هم دم به به خو یاد شه
زړه صورت ئې نا قرار وه
په دریاب کښې روان وند
په قرار او په امان لاړ
ملک د چین ور ته ښکاره شه
خبر کړ به دے مذکور

چه راغلل لوی لښکر د
تمام عالم ډیر ویرونکي وړ
دریاب و نه هیبت څوړ
ونه هم ورنه د هشتوړ
د دریاب هم ورنه هغه دم
فغفور د حکم
د لښکر وکړه محکم تیاری
پر لښکر سپاهیان بې شماره
وچه تلل کل سپاهیان
ځکه ورسره د صف خوانان
هغه قدر چه حساب وا
کل بخوش رز د سپاهیان پاشو
ځان ئې چه کړه په بند ننګ
محکم ئې بنت ئې وه د جنګ
پیاده رز رز قاصدان
شهزاده ته کړل روان
وچه رز شي په شتاب
دا کړي موږ له جواب
سوداګري سوداګران ئې
که ملک اخلي بادشاهان
شهزاده د

شهزاده وِ سیلانیان یو
جنګ خپونږ نه دے مطلب
موږ نخه هر څه بسیار دِ
شهزاده ورکړ خلعت
لاړل بیرته قاصدان
له احوال ئی خبر کړ
وِچه څوک دِ صفوان دے
نه پرواه ئی په دولت شته
فغفور دِیر پر دا خوشحال شه
ملاقات ئی په بند دِیګ
شهزاده ورکول مالونه
نور د چین له نقاشانو
شهزاده کاوه پرسان
وِچه زه ګورزم ملال
هم چه ګورزم عزه په سم
که معلوم هر چا تروینه
دے دوار و پر مطلب زه
هغو وِ په دا مکان
د دیو عمر لوغونی دے
له هر کار خبردار دے
هغه زور ئی حاضر کنه
زور په فکر کښې غرقاب شه
وِچه ما عمر تمام
ګرزیدلی په جهان یم
اوریدلی دا خبر دے

په مطلب پسی روان یو
د خپل کار کوو طلب
غواړئ هر څه چه پکار دے
هر قاصد له بیش قیمت
د فغفور په لور روان
خبردار ئی سراسر کړ
په مطلب پسی روان دی
نه وطن ته ئی حاجت شته
ورروان په استقبال شه
سره وشه هغه درنګ
و فغفور ته انعامونه
له هو بنیار و اوستاذانو
په بنږ رنګ او په هندستان
لتهوم بدیع جمال
لتهوم باغ اِرَم
راښکاره دِ مانه کړینه
مدام ګورزم روز و شب زه
یو سر دے شتر د ناتوان
زیات له حد پخوانی دے
له هغه پرسان پکار دے +
ورنه وئی کړه پوښتنه
شهزاده ته په جواب شه
کړے هیڅ نه دے آرام
خبردار په هر مکان یم
نه دی ما پتهی ظاهر دے

بیم غوښونم اوردیو کی
علم په پیښو کی
پادشاهی کوم اوده ورلیس کی
شهزاده لره ددی ورلیس کی
دیوی هیر شه کفت
په چشمانو ناقراره
دسر و وینو شه روان
پیاده وواوره جوش

مانر غوڅ کړه مهربان
استا نیول شیه وریځ
که مطلب به صبر شه
هلته په قصد تیار جانان وی
عالمان او فاضلان وی
له هغو وکاوه بیان
نور ئی حال به ویناوه
استا بیول تر روان شوه

په قرار او په آرام
ناګها مخالف باد
هر خوا پوره ته شول موجونه
کشتئ کښے ورے شوے
په شیبو شیبو باران شه
چه په کور کښے جنګیدلے
په کښے مړه شول کل سپایان
یو خوا لاړ سیف الملوک شه
په یخته ورځ محکم
شهزاده په زړه ملال
ورسره پنځوس یاران
مړه یاران ئی یادیدنه
چه هر یار به ئی را یاد کړو
بیا ملوك ته نصیحت
وچه صبر کړه مه ژاړه
دا سختی د غوره کړله
اوس پکار دے مصلحت
شهزاده هغه زمان
وچه لاړ کوړئ د تللو
ورته ووِ ملاحانو
زنګیان واړه آدم خوار دي
که ئی بیا موند وی په غاړه
او که لاړو مخ په ورانه
دوی لا داخبره کړله
د دوے کلک وشه ګمان

دوے به تلل صبا نما بنام
پیښ شه دوے باد نامراد
وراند ورستو لکه غرونه
واړه پوخواه بل خوا تللے
تابه وے د نوح طوفان شه
کشتئ ډیرے ماتیدلے
پنځوس پاتے شول یاران
بل خوا ورك سعد ملوك شه
باد باران شول دوا ړه کم
بے طاقت بی مجال
ستړے کښینا ستل حیران
په سر وستړګو ژړیدنه
واړه پوره ته په فریاد کړه
کړه شروع هغه ساعت
باقی خیر له خدایه غواړو
په خپل ځان په رضا خپله
چه هر شو سلامت
کړل را جمع ملاحان
له دریاب د وتلو
داوطن دے د زنګیانو
توره په مثل د تور ماره دے
مونږ هلاك به کاندي واړه
تر به خلاص شو که خدای کاندي
چه بیړئ بنکاره شوه بله
سوداګو به ورے روان

کشتئ ئی اندړی شوه
چه ئے تخته وریشلے
دوے وو ناسته اوبه پو اوبو ټالان ورو
په کښئ ناست پر سینه سلامت ورو
پیرو سلیم پر نیم وانیت
شهزاده وه ورسره د اساعت
چه له دوے نر د وسیان
نه زړه مې چه کښی دا ایمان
چه دوے حال کښی ... نظر
شهزاده چه ...

٤٠ کشتئ کښې بیا سوار
کړکاته شلول زنګیان د
واړه دوے له دا دوانه
توز د دوا ئو هغه د ننګه
په پیږو کښئ جوړ شه جنګ
یو خوا بل خوا شو سپایان
مړه په جنګ کښې شو یاران
اخیر دوی ... نو
په غلیمو عاجز نو

شهزاده چه ولید که
اننګ پښتنه ورسره شوله
هلته پاتی حق حیران شه
خان سره هسې ګویان شه
دا صورت چه نا معقول که
یا عفریت یا دیو یا غول که
یا بلا ده د جهان
خدای د دا کمی تر امان
دی جنی ورته وخوان

په ما او سم مهربان
کوه ما سره که لیدران
خوشحالی په کوه هر زمان
شهزاده وچه داکار
ده په علم کړه اختیار
ده په ما په ورسره واده
د لښتروی غاړه په غاړه
جنی حکم هغه ده
په سړو ورکړه کلام
ورلس

شهزاده شه بندیوان
چه ئی وتړل دکوی واره
شهزاده ئی روان کړه
چه بادشاه ورته کاته
وچه څوك دی دغه ځوان
هغو وې څوك مسافر دے
زورآور دے پهلوان
بادشاه وچه دے ساتم زه
که سختی چرته کښی وینه
په بادشاه شه مهربان
ډیر عزت به ئی کاوه
او دغه بادشاه لور وه
مخ ئی نور لکه دسکور وه
زنکیده ئی په ګریوان
بله شونډه دے یوړ ته
په غټ ښت لکه هاتی وه
لوی لوی غاښ ئی ښکاریده
دے لاس د هاتی ودون
وه دے دګو تو د بند
چه به داو خند یې له
چه به چاته قهریې له
او په غاړه ئی لوی هار
په دا شان په دا صفت
شهزاده بانډ مینه
زړئی و باله خپل سرای ته

ورسره د ولس یاران
نور کښتئی ئی کړه په غاړه
خپل بادشاه له بوتنه
شهزاده ئی ولید نه
په بند شکل په بند شان
چه ولاړه تا ته ظاهر دے
ډیر ش ئی قتل کړل زنګیان
خان سره ئی ګوزوم زه
دا سړے به په کار شینه
خاص ئی درکړه یو مکان
په بند شان به ئی ساتنه
سراسر پاکه له نور وه
په کښی ستی ګی ئی شور اورو
شکته شونډه داوش شان
وه کړه دیوړے لوړ ته
خرطم یوزه ئی ژبائی وه
لکه وا ور ے ځلیده
برابر وو په قانون
دغه ییب سړی موند
جوړ و دیخ به عزیدله
جوړه ټنډر ګوزیدله
دګنجکو وه طیار
وه د دے شکل صورت
دا جنئ شوله غمجنه
کړ داخل ئی خاصه خانه ته

دولس واړه بې یاران
چې یاران را غلل د ننه
واړه ودریده حیران
د جنئ له بد صورت
چې څه قدر یې آرام شول
بیا جنئ مجلس آغاز کړ
له اوله په خندا شوه
وچه وایه را ته څوان
بې له ما د ځنګه حال وه
څما مخ د نه لیدنه
چه څما له خوانه دور وې
څومره غم خفقان به ستا وه
په هجران کښې به دلګیر وې
شهزاده وې په انصاف
چه تا ویم وویریږم
دې به ډیره مینه کړله
د دې ډیره به محبت وه
خو دا شوه په غضب
چه ظالم او بد خصلت وه
شهزاده هم بې یاران
یو ځنګل ته ئې روان کړل
ځنګل ډک وه له لیوګانو
په ځنګل کښې ګرزول ده
یو کوړې د او ربشو
د شپې دوې لږ ورکیده نه
را حاضر کړل په بند شان
دوې جنئ ته وکاته نه
وارخطا په زړه پریشان
دوی شو واړه بې طاقت
بیا په هوش په ځیل مقام شول
شهزاده سره ئې راز کړ
په خندا کښې بیا ګویا شوه
ای دلبر مهر بان
یو ساعت به یې تا کال وه
تا ګذران ځنګه کاوه
ته به ځنګه په ضرور وې
چه ژوندون د بې له ما وه
ډیر به ما پسې زهیر وې
دا ویل ګوم صاف
له هیبت د لړزیږم
خو دده نه خوښیده له
خو دده به تر هیبت وه
یو زنګی ئې کړ طلب
بد سیرت بد صورت وه
کړل هغه څه بندیان
هلته بند ئې عاجزان کړل
له لرمو له مارانو
خاشاکو نه پر اوړل د
د شلغو صافو تشو
دوې ګذران به پر کاوه
لوی دی وشیل د ترتیبل مجبی کړل
تر صبا بی ابل سوزم
پر میچین بانډی ابلی شوم
د هر یو نغمه چې شوله پیدا
یوه میاشت چې شوله بلا پیدا
شوه سختی ور د بادو قدره
پوښتنا کوله ور دوی لوی شیرو
هغه سی کوند دوی پر زور
لو په هغه شوه پر زور
٣٩
شور نکونه د دوی تور
د دوی ورک صبر آرام شه
تښتیدو تر نی ناکام شه
شهزاده و یارانو
مصلحت دا دی دوستانو
اوس پکار ده تښتیدنه
بل شان نشته خلاصیدنه
هغو ویجړ ستا خبرت دی
خو هغه مصلحت د
شهزاده

شهزاده و تلو د پاره
او زنګی له ته ورخم
خان سره ئی کړو خوان
خوان ویل چه لوږ ډیره
موږ له داکړه تر خوراك
د زنګی لور چه خبر ے
شوه خوشحاله نهایت
و که مال دے که رځان د
نوری راوړه طعامونه
چه حاضر دوے ته طعام شه
شول خوشحاله پر بند زنګ
پر جاله کښې کښیناستنه
خلویښت ورځی وو روان
یو شپه چه جاله تلله
یو تورځیږی ئی ولیدنه
دوے که ډیر ورته کاتنه
تور جاله ئی ودروله
بیا چه شپه شوه پر دوے تیره
شهزاده هغه زمان
مناری ئی ولیدلے
وی خلور پوره پر شمار
پاس پر سر ئی پر نقشونه
هر محل کښې وو سازونه
شهزاده هم ئی یاران
خلور تنه خوب صورت

بند جاله کړی اوس طیاره
چه تو بند ته و غواړم
شه زنګی له ور روان
پر موږ راغله له حده تیره
هم محتاج یو د پوشاك
له دوے واوریدی ظاهر
پاسیده هغه ساعت
شهزاده ته کل قربان دے
ورسره هم پوشاکونه
هم پوشاك پوره تمام شه
جوړ شول تلو ته هغه درنګ
مخ پر ورانه سره تلنه
ندئی غم وه نه خفقان
جزیره ئی ولیده له
چه آسمان ته رسیدنه
هیڅ پر حال نه پوهیدنه
دوی پر غاړه ډیره کړله
دننه او ورځ شوله بر سیره
شه تور ځیږ له وروان
چه پر پورته وے ختلے
پر بند نقش پر نګان
خلور جوړ وو محلونه
ورسره بنسه آوازونه
هلته ودریده حیران
له محل نه شول راښکته

شهزاده ئی وینونه
پر محل ئی ګرځیدنه
هم یاران ورسره وو دننه
وخت غاړه پر غاړه
پر محل کښې هغه درنګ
تخت ئی ولیده خوش رنګ
عجب تخت وه پر بنیاد
چه ئی نه شی هیڅ بیان
غوړیدلی وو فرشونه
هم
اطلسونه
زر بفتونه
ناست وه د تخت د پاسه
جنی ښکلې بی هوسه
خلویښت تنه ورسره وو
ناستی وه ورته عزحال
شهزاده ته شه ئی حال
چه ښکاره شه پر غوات
ورئ سلام ئی پر غوات
ولیده دا هغه ساعت
جنی

جنېئ وچه وایه خوان
وایه خنکه ته راغللې
دلته هیڅ بنې ادم
شهزاده ورته فی الحال
بیاله دے نه لئ پرسان
وچه داکوم یو مقام دے
تا سوئ دکوم مکان
جنې وچه خما پلار
مونږ سره وکښې حسابیږ و
پلار خما درزه دپاره
کاه دریاب کښې مقام وے
اوس ای خوان چه ته دروی
راځه دلته به مونږ دواړه
زه ته او س په دا شان
غواړم دا چه دا ساعت
زه او ته چه سره سار شو
شهزاده وچه مطلب زه
تل به کرزم لړو بر
جنئ وچه ذهې بن
نورئ دله بندخلعت
هم رضائی کړلے یاران
هم تو بندئی ورکړه ډیره
ورسره راکوزه شوله
دوی جاله کښې په قرار شول
ډیر عجب عجب خیزونه

راغلې ته له کوم مکان
په دے ځای ورسیدلے
راتللې نه شې زیات و کم
حال بیان کړه په کمال
وکړه زه هغه زمان
چه په دے کښې ستا آرام دے
آدمیان بی که پیریان
دے بادشاه عالی مقدار
داو بو سره یادیږو
دا ما نړئ کړله طیاره
کله دلته مې آرام وې
بنا پیرئ به کوم ځای موے
کړو ګنډ ران غاره په غاړه
بی خبنتن کړم ګنډران
درکړم تاله بادشاهت
ډیر به خوښ دواړه په دا ز شو
لتوم په روز و شب زه
خوم کارنه شې ترسر
په هیڅ شان نه یاتی کیږے
کړ طیار په ډیر زینت
په خلعت په بند سامان
له حساب له حد تیره
زجالی وه سید له
مخ په وړاندې په رفتار شول
هورے دوے ته ښکاره شول

پیغور دا چې پرې ښکاره شو
په جهان په شین خوره شوه
دور دریاب همې عغاره
شوه چراغ چراغ په دانه
د غرونو وړه خشماهان وو
چې اغوندي ټي چیشیان وو
بو مهی طبع پر نوم وه
مشهور معروف معلوم وه
په یکي حسن ئې بدا بو

وه بو چینې لکه خنجر
سینې کور وه په دا شان
چه ښاته په پر ماهیان
چه مهي په پر کې وسند
ده په خوب کې ته ګډ دنند
په دا شان هزار هزار
نور چینې وو بسیار
په دریاب کښې چې وو کلان
په دو ټوټه په داحال

شهزاده

شهزاده ویلے یارانو
که یو ځل مونږه بهر شو
دوباره به و دریاب ته
د دریاب غمونه ډیر دے
چه کولے دوی خبرے
ناګهانئ شه نظر
جزیری ته و د غلل دوے
جزیره نه وه باغچه وه
پکښې وُنی میوه دارے
خربوزے انګور خرما وے
دوے میوے همه خوړلے
بیاچه شپه شوه په دوبانډ
شهزاده وِ بلا ډیرے
ځیِ چه مونږ به آرام
هغه ځای وه لویدونه
په شپه ډیر ډیر ښناور
هر یو ښیز به په هیبت وه
لدا بوچه دوے کاتنه
کړلے ئ پورته آوازونه
هر آواز ئ د سرود وه
داسې رنګ رنګ په قسمونه
دوی ئ ولیدلے بدونه
درسته شپه ئ کړه شورونه
ولی لاس ئ نه شه بر
شهزاده هغه زمان

واړه ولوری هوښیارانو
په یو شان وچی له ورشو
ځان وانه چو واګرداب ته
له حساب له حده تیر دے
په داشان سره ظاهر دے
جزیرے ته برابر
له دریاب وو تل دوے
چه په کښې لویه چه چه وه
له هر قسم وے بسیارے
نورے هم په کښې زیبا وے
چه څه زړه ته ئ کیدلے
تیاره شوله و وته وراند
د لته وِ به له حده تیرے
په کنارو کړه و مقام
جوړ هغې ته وځاتنه
شول ښکاره لغوبه
بد ئ شکل بد صورت وه
ښناور را و واتنه
لکه کیږے بند سازونه
د رباب د تار به دودوه
ښناور را جمع شونه
ګیر چاپیر تِړ وددیرنه
زوږ او چغې آوازونه
بیرته بیا لاړلے سحر
حکم وکړه په داشان

زه چه دا ځای د خطر دے
ځي چه څه یم یار سفر دے
نور میوه ئي د ښکار [illegible] نږدے
هو له کېږه له هغه ډنګر
په چاله کښې ئي فی الحاله
میوه جمع کړه سنبهاله
بیا چالدی ناګهانه
[illegible] پر دره [illegible] کړه روانه
[illegible] میاشتے وو د روان

۴۲

په دریاب کښې پریښتان
ناګهانه چور [illegible] پیښ شم
ورک د دو [illegible] آرام شم
هر طرف تر [illegible] بلا دے
[illegible] په حال [illegible]
له چیل ځان نا صبر شول
په دریا [illegible]
شهزاده چه [illegible]
[illegible] یادیدنه

هم لی مصر شه په یاد
هغه خای جزیره یله
نور جاله ئی کناری ته
هسې خای ئی وموند نه
په دنیا چه څه اشیا وو
ټول په دغه خای کښې وو نه
هر نعمت په کښې بسیار وه
جزیره کښې ګرزیده دوې
شهزاده هلته نخیله
دمیوې ئی وه نشان
درسته شپه بې ئی آواز
لکه وې په چا هجران
هم وه بله هسې ونه
خندیده به بې اختیار
او او به ئی له خانګو تللې
او له پاڼې نه ئی ساز خوت
بله ونه وریسې وه
چه په شپه راغلله جان
درست دریاب به پر روښان شه
تا به وی هزار هزار دې
او کبوتر به په یون شو
جزیری کښې څرېده دوې
دیوې وسې له برله
یا نوری او یا یاری کړه
وریسې وه بله ونه

جوړ ئی پوړ ته ګړ فریاد
دوی ته وړاندې ښکاره شو له
ډیر بهو کړه جزیری ته
چه لی زړه په آرام شته
اراو بوله خاورو پیدا وو
چه ئی نه شول حساب و نه
جزیره نه وه کله اروه
نعمتو نه به خوړل دوې
یوه ونه ولیده له
دسرې دسر په شان
داسې کړ په سوز و ساز
زړه ئی دلګ وې په ارمان
چه سرې وله ورته
بې آرام نه ناقرار
ښکته زمکې ته هید لی
دتسبیح به تر آواز خوت
مقید نامرد دې وه
لکه اور به شوه روښان
ور سره هم بیابان شه
شب چراغ دلته انبار دې
له دریاب نه به بیرون شو
بیا دریاب لره به تلل دوې
دا صدا به راتلله بغرلئ
هر ساعت به ئی زاری کړه
دسرود آواز تر تن

تا به روښانه جهر مطلبان د
به آواز کښې خوشن الحان دو
هم په پېغمبر کښې ئی توغان دو
قمری زرکه طاوس آن دو
کتک ولک بهر زیړ دراج بلبل
ورته لا نور لسیار دو
عجایب او جه مرغان اظهار دو
شهزاده پر لشنا سان شو
چه په چطر

په نظر ددوی عیان شو
سر ددو ګلان وه
ددوی و اوس نشان وه
چه به ددو جو ته کښې تلل
آس به زغلید نه
ناګهانه په دوې باندې
څلور تن راغلل ورباندې
شهزاده نر ئی بیا راتن
په دوه راکښل عاجزان

نور لئ وخواره دواړه
بیاله وُنی شول دوی بشکته
ځلور شپې ورځې روان وو
څناور هلته پیدا شه
زور لئ وه دلس هاتیانو
که سړی ئې نه لیده نه
شهزاده هم ئې یاران
څناور دو نه نیو له
مړه ئې کړله دوی څلور
ویاړئ کوړې ناګهانه
سر تر پایه منقش وه
نور ئې ژوند څناور لیوه کړه
په پنځو کښې ئې محکم کړه
نور په مخه دوی روان وو
ناګها ورته ښکاره شوه
هغه ځای وو طعامونه
اوچه هلته اوسیدنه
نور په مثل د سرو وو
شادو مکان په کښې هم ډیر
سګسارا یو چه کاتنه
تعجب ئې په شان شان کړه
شهزاده چه لاړ درګاه ته
تخت ئې ایښې د شمشاد وه
یو سګسار په تخت د پاسه
هار په غاړه ئې زرین وه

بیا روان شول څلواړه
تله په تیښته له هیبت
له هیبت په لرزان وو
په غوغا او په غوغا شه
مکر روند وه په چشمانو
خوپه بوی به پوهید نه
وُنی خواته شول پنهان
ز ز له پنځه ئې وکښله
دوی ترو تښتیدل نور
مادغه کونړ شه له هوانه
ظاهر بنه پکښې سرکش وه
په یو دم کښې وارئ تیر کړه
نور ئې زر هواته سم کړه
څلور شپې ورځې پویان وو
د سګسارو جزیره شوه
قسم قسم نعمتونه
سګساران به یادید نه
خوسرو نه ئې د سپو وو
اوسیده له حده تیر
شهزاده ئې ولیدنه
دی بادشاه ته ئې روان کړه
د سګسارو بادشاه ته
میخ پڅړ ئې کل فولاد وه
محکم ناست وه بې وسواس
چه جوا وُیه بنه آئین وه

شهزاده چه پر اکرام
ورته ښه وکړ سلام
بادشاه ډېر ډېر ئې ملت
له چله تخت سترا بکت
شهزاده سره کنار شه
مهربان پر بسیار شه
په ډېر ښه کړ سبې ... یادنه
کښیناوه ئې خان سره ...
هم ئې ډېر هغه ساعت

طعام راوړه په عزت
بیا ئې وکړه ډېر پښتان
چه ترې راغله په پرخوشان
نه دي دلته چه ... ئې
او نه مونږ ورته ... چه لیدلی
شهزاده وه ورو پلیم
قصه وه ئې ... هم
بادشاه یاد ئې خو حیران شه
نه دي لاړ چه ... یان شه

شهزاده له ئی خلعت
هم خلعت ئی د یارانو
اوه ورځې ئی قرار
بیا رخصت ئی واخستنه
یوه میاشت وه دی روان
نورئی ولید په چشمانو
ښهر جوړ په ښه زینت وه
یو محل په کښې بلند وه
په کښې پروت وه تخت او
تیر چاپیره شادوګان وه
تخت د پاس ناست یو ځوان وه
شهزاده په وز سلام
ځوان له تخته پاسیده
نور له لاس ئی نیوه
بیا طلب ئی کړ طعام
طعامونه وخوړل دوی
له طعام چه وزګار شول
نور بادشاه د شادوګانو
تاسو راغلی په څه شان
دلته نه دی څوک راغلی
شهزاده ورته بیان
چه بادشاه ورنه خبر ے
په ژړا او په فریاد شه
نورئی وِ شهزاده یاره
زه پسر د شاه عمان یم

کړ طیار د ډیر دولت
کړ طیار د بادشاهانو
هلته وکړه په مدار
ځکه په وړاندې روان شته
ډیر سره وو شپږ یاران
ځکه کښې ښهر د شادوګانو
ځای د عیش او د عشرت وه
چه په کل ښهر ګرځنده وه
ښه جوړ شوے په زینت
ډیر ولاړ وو په فرمان
چه ئی رنګ د سرې شان وه
پوره وو ایه تمام
شهزاده ته وو درید نه
ځان سره ئی کښیناونه
قسم قسم نام په نام
شربتونه یې څښل دوی
یو له بله په ګفتار شول
شهزاده ته وے یارانو
په دے ځای په دے مکان
او نه مو نه چرے لیدلی
واړه وکړه د خپل ځان
واړه واوریدی ظاهر ے
ډیر د ده په غم ناښاد شه
شه خبر ځما له کاره
چه ډیره په دی مکان یم

عبد الله دے ځما نوم
بادشاهیت مې دے معلوم
زه سره د یو کاروان وم
دوه ورباب په سیل روان وم
ناګهانه پوه شوم بادشاه
یو عظیم طوفان بنیاد شو
پر هغه چا شوه سختی زیاتی
ناګهانه یوه شوه ماته
خلق دوه وب شو دو شو

بخت ... شوم زه په تخته باندی
تخته وه دوه ورځو باد بیولم
نورله په غاړه وو تلم
یو ښار د و ... ولیدی
چه په کښې ولاړ وو
دا روان ښار لې وسو
زه فقیر نوم له لاس
په دوه ځای کښې لې سلطان یم
اوس په دوه باندې فرمان کوم
چه

چه بادشاه د دوی فنا شي
ګو بادشاه چه پیدا ند کا
چه پیدا چرته بشر شي
ورک له دوی نه شي خفقان
د سکسار د بادشاه لود
د هغې سره کښېنه ندران
چه بادشاه د شادوګانو
شهزاده ته هغه دم
بادشاه وې چه ډېر مشکل دی
ډېر مې کړې دی سفر
مار م نه دی لیدلی
بس کړه د غه مجلس بس کړه
بیا بادشاه حکم وکړنه
په زړګو نو شادوګان
تماشائی کړه آغازه
رنګارنګ به ګډېده نه
تول شو سره په ګډېدلو
شهزاده چه به کاتنه
له خندا نه تا ډېر تار شه
بیا بادشاه په هغه د رنګ
او س د بس تماشا شینه
نو ردې زین کړه دوه آسونه
هر طرف چه ګرزېدل دوی
فیروزه یاقوت بسیار وو
سره او سپین وو په دا شان

دوی له سیلمی به ډېر راشي
زاو ښځې خندا نه کا
بادشاه د دوی کښې مقرر شي
په آرام کوی کښېنه ران
مانکاه کړه په دستور
زه کوم په دې مکان
قصه خلاصه کړه یارانو
کړه پوښتنه د ارم
د غه فکر دې باطل دی
ښکته پورته لړو به
نه م نوم دی او رېدلی
ورک له زړه نه دا هوس کړه
شادوګان وغوښتنه
شو حاضر هغه زمان
لوبه لوبه ئی کړه سازه
لا ئه دې بانډ او رېده نه
په توپونو خندېدلو
له خندا به ور غښتنه
حق حیران په د غه کار شه
حکم وکړ هغې رنګ
ځمونږ سیل نه کیږی مېنه
دوی په دواړه سواره شونه
ډېر چېزونه ولید له دوی
د ر ګوهر انبارا نبار وو
چرئی نه کیږی بیان

بادشاه و شهزاده ورورد
اے خما ودرود غمخوری
واخله خپه ستا پکار دے
هسې چې ودری هغه ځای دے
شهزاده ورښکته شته
څه قیمتی واخستنه
بیا شو پیتر دارو ان
په طرف د خپل مکان
هغه ځای پر عیش عشرت

دوی په راست وه هغه ځای
رنګارنګ نی تماشې کړی
قسم قسم نی نوټ طرحې
بوده ورح پادشاه د لکه
شهزاده نه ترې بیلې
په خلوت کښې نی ډنه
ورنه هیڅ کښ بیان
ونه پایه واړه لوړه
سر نه پایه شهزاده

شهزاده ته ئې سپار مه زه
دے چه دلته دی راغلے
وسوه داد عشق له جوش
مونږ له دے وکړه پرسان
وچه دا مسافر ځوان
په نکاح مه وله ورکړی
اوکه نه وے مه په ځان کړم
زه په دے کښې لاعلاج یم
نور روان شه هغه یار
دا بیان ئې برابر
شهزاده وے دا خبری
زه چه گرځم په جهان کښې
د جهان واړه خوبان
هغه نور لا هر څه په پرده
چه خما به مجلسیان
چه خو ورځې لږے ډیر
نور ئې وغوښته رخصت
بادشاه وچه ای هوښیار
دا باقي عمر به د واړه
بادشاهي به نیمه در کړم
شهزاده جواب عجب
وچه خدای دې به تا باندې
ما د مصر بادشاهت
په جانان پسی روان یم
بیا بادشاه رخصت ورکنه

په نکاح ئې ورکوم زه
هغه لور مې دے لیدلے
لا تر اوس ده بې هوش
دے دښتیا وکړه بیان
دی خمونږ کره مهمان
دی څښتن مې مقرر کړی
نه چه تل به زه ارمان کړم
دے خبرے ته محتاج یم
شهزاده له په تلوار
ورته تیر کړه سراسر
واړه خوشی دے ظاهرے
په طلب د خپل جانان کښې
له دلبر شه قربان
دی خبرے ته غوږ کیږده
وی تول عمر شاه دوکان
په دوے هلته شولی تیرے
له بادشاه نه په عزت
بله خواښی د څه دیار
تیر دو غاړه په غاړه
ستا مقصود به واړه سر کړم
وله ورکړه په ادب
کرم فضل ډیر وکانده
پرېښو واړه حکومت
طلبگار د خپل جانان یم
شهزاده تر روان شه

وریږه مینه پېښ شاه دوکان
پر جلب کښېنښ شول روان
پرسې رحلد چې رسیدنه
هلته تخت ئې ولیدنه
غته شاه دو پر تخت دپاس
اوچت ناست وه لوسواس
پرسې رحد چې وو دریدنه
ولاړه بیری ئې دوه نه تیریدنه
شاه دوکان نا رخصت شو پرته

۴۷

شهزاده مخ کړ سفر ته
شهزاده روان په لار شه
ځان سره په دی کلام گفتار شه
وې چه ای قادره ای خدای
را غلم زه تر کوم ځای
دی سفر به ډیر زړه نا بناد کړم
دردېره درځی زړه نامراد کړم
چون لړ کوه جدا مه شه
په سفر مبتلا مه شه

کور

کور خما عیش عشرت وه
خیل صورت م په آرام وه
په زړا په ستر گو سره شه
ورته وو بیل بیل یار
په ژړا نه گیږې کار
تا بخپله په خپل خان
توکل په رب غفار کړه
شهزاده په لارې تنه
جزیره بنه آباده
سره او سپین په کښ بسیار و
دوکے چه خای ته و کا ته
جزیره کښ گرزیدنه
بو مار غه پسر ناگهان
پرو زنی واره سپین وو
ښائی زیره هیبت ناک وه
شهزاده سره یاران
په پنجه کښ ئې محکم
شهزاده په مزکه باندې
چه ئې جوړ لکوټي وارشه
نور جالونې بیا بخپله
په جاله کښ کښینا ستنه
ناگهانئې یو غر
دا جاله په ورو ورو تلله
نور د غره په خوا کښ ناستہ وه
وچه ای پروردگار
سر خما په ښه نعمت وه
هر مقصود خما تمام وه
په فریاد او په نعرو شه
په عزت او په مدار
بس کړه صبر کړه اختیار
پیښ کړه دا کار وند کران
مخ په وړاندې خه رفتار کړه
جزیرے ته نژدې شنه
په ایوان نامه وه یاده
جواهر په کښ آبدار وو
جوړ د ستي ورو خاتنه
بند خیرونئې لیدنه
ورپسې اشه له آسمان
خه وینته په کښ رنگین و
ډیر قوي به په چالاک وه
چه وو شیږ تن خوانان
و نیول واره هم دم
نسکور په یوت سر دلاندې
زړه صورت ئې په قرار شه
له لو گونه و ستره له
خدای تکیه په وړاندې تنه
په نظر شه برابر
د غره خوا کښ و ختله
په ژړا رب ته په خواست وه
اے ستار ای غفار

چې ئې وني ته نظر
ښې منزے په رنګین لي
يو منزے ئې په بند شان
د الله شکر ګذار شه
ناګهانه سم له لاسه
بدئې شکل بد صورت وه
شهزاده ئې ونیونه
مار غه پوره ته برابر ته
چې ئې جاله ولیده له
هغه ځای کښې اژدها وه
چې مار غه ته ښکاره مار شه
مار مار غه سره ترغاړه
شهزاده چې ولید نه
کور ے خه سل سرونه
وو مار غانو ټول راوړي
یو ساعت وکړه جر اده
دواړه سترګې سري له غمه
بیا په وړاندې شه روان
له ژوندون ئې زړه موړ شه
په ژړا په واویلا ته
وې چرا ے خما جانان
ورك له ملك په سفر یم
بیا پیرې چې دا دم ېي
سر د زه په بیابان کړم
ته له ما ند بي پروا ستے

پوره ته وکړ برابر
چې ئې ځانګې ماتید لے
وخوړ ے هغه زمان
ثناخوان په هزار بار شه
یو مار غه راغی له پاسه
تمامي واړه هیبت وه
په هوائي پورته کښه
خپلې جالې ته تیز بر ته
تماشا پیښه شوه بله
په بچو باندې لګیا وه
شهزاده تر ګوز ګذار شه
په جګړه ورغلل دواړه
لاړ په مخ وتښتید نه
دیا را نو ده ونه
هغه ځای وه جمع کړي
په فریاد په واویلا ده
زړه ئې ډک له ډیره غمه
وبږي تږي سرګردان
د خپل خان قتل ته چوړ شه
خان سره په مشغولا ته
ته په ما شه مهربان
ستا له میني قلندر یم
ته خما د زړه مرهم یے
بندیوان دي په هجران کړم
بي وفا او نا آشنا ستے

مهر منیر په جهان [illegible]
تل جفا کړه [illegible] وفا [illegible]
[illegible] شان [illegible]
[illegible] غوغا وه
ناګهانه [illegible] بنکاره ده
[illegible]

ورځ [illegible]
هسې [illegible]
شهزاده [illegible]
هغه [illegible]
دروازه [illegible]
[illegible]

چې اوچت ئې وکاته
شهزاده ئې ولیده
لاره ئې سلام
ورته وکړه آرام
بیا ئې وچه وایه خوان
دا الغر چې ته مهربان
ادم زاده ئې که بلا ئې
چې پښتنه شوه ئې پرې خوائي
شهزاده وې آدم زاده یم

ملک زاده یم فریادیم
پر اشنا پسې دیکې یم
روز و شب دغان پرېږیم
خفه وچیر پریشان
راغلي ته یم دې مکان
دل ئې نښتې ...
پر هوا ئې ...
شهزاده وقصه ...
دی ...

عجایب غرایب ډیر
نور بازار ئې پر ځای پرېښود
چه محل ته کوره ورانه
پوشاکونه سنه زرّین
شهزاده ورروان شنه
نور ئې توره کړه پر غاړه
پر محل شه ورد ننه
رنګینه منقش ځای وه
غوړیدلي وو فرشونه
شب چراغي مرغلرې
پر کښې زړګي طاؤسان و
دوی کول پر آوازونه
دکور منځ کښې بې مثاله
ترچاپېره پر زور پر شود
شهزاده پر چل هغه
دخیمې پر ننه اره نشه
چه نظر کړی تخت دپاسه
ډزر نقو پر خادر
شهزاده تو پر حکمت
کوري څه چه پو لښتر دے
دنرګس هسې چشمان دِ
انګی ئې سره لاله دی
هسې تور ئې دوه زلفان دِ
ددنیا بنا پیري خور دے
شهزاده وخوړ ولړه

پر کښې وولړه ډیر
پو محل ته ئې مخ کینبود
بنی و سپلي دې اوبرانه
و وپراته پر کښې رنګین
سنه پوشاك ئې واغوستنه
پو ر شه سنه پر وسله واره
هر طرف ته ئې کاتنه
زیات لړحد عجب سرای وه
پر هر ځای کښې پر نقشونه
پر کښې زوړندي ناد رے
بلبلان قمرئ طوطیان و
رنګارنګ پر سنه سازونه
وه خیمه ولاړه لاله
وو ولاړه زړي څلور
لاړ خیمې ته برابر
پو سنه تخت ورته ښکاره شه
څوك اوده دے بې وسواسه
وه خوشبو پر مشک عنبر
خادر ورو ورو کړ اوچت
نوراني لکه د نمر دے
شونډې لعل د بدخشان د
سپینګی غاښ ئې جوړ والړ دے
جوړ ناو کړي ښاماران دِ
ورته ولګه مزدور دے
جینئ زړ پېږ اروښوله

دسفر مرلسیم کال دے
جنئ وچه واوره څوان
زه چه سر تر پایه پوز یم
مونږ درے خویندے وو خپلے
پلار جوړ کړے هوښیار
یوه ورځ مونږ ه دریواړه
سهیلئ زا سره ډیرے
مونږ تلاو تخته قرار ے
ناګهانه بادشاه پوره ته
دا جهان واړه تک تور شه
پومار غه شه سپین راښکته
په هوائی پوره ته ورېم زه
پوخوا بل خوا مر کاتنه
وه ولاړه داتر پو خوان
وچه مه ګوره وسواس
دقلزم دشاه فرزند یم
ماویل چه زه کله ډران
چه مر په وي پلار و مور
چه ئي زه به شر له مانه
کله کله چه دی را شے
دده مخ کښ زه جنی
روز پرده بابه خفقان شے
دامر عمر دامر حال دے
وس نه هم را ته بیان
شهزاده ورته بیا خپله

خو ته وایه ستا څه حال دے
شه خبر له دے بیان
سراندیپ د بادشاه لور یم
په بنه شان درواړه بنګلے
یو بنه باغ خمونږ دیار
باغ له تلو غاړه په غاړه
لاړے شوے له حده تیرے
شو لبنلو ته طیار ے
تیاره دو ړے شوے هر لو ته
په هوا کښ شرو شور شه
زه ئي واخستم او چتے
بیائی د لته کوزه کړم زه
ما ماد غه و نه لید نه
نورانی د ئمر په شان
چه زړه نه کړي کوز و پاس
ستا په مینه مدام بند یم
دلته نه کړم په هیڅ شان
زه به څه کړم خلق نور
زه کړم بند یوانه
په مجلس په مشغولا شے
بیے وکړم ظاهر ے
ماکړي بنده دی روان شے
خماد لته دریم کال دے
له څه وکړه د چل خان
قصد واړه و ویله

جنئ چه روانه په ځنګل شوه
شهزاده ورپسې تا له دردمه
وچه زه یې له ځانه سره مه
له محبوبه ځرئ ملګه
دا پند نصیحت بیا تا له
چه حجره ده د ډیرو مقصودو ده
هم یو هیکلئ چه ستا دیار
زه به یم

٥١

جنئ پوخوا نه پر خو خود وان
په ځای روه شه خبر ته
خو د مر ده په شه سر اسرة
پیکر سیر د بدیع جمال
موږ نه دی د ابو خیزن خصال
پو پس نو هوم ایله ګدای ورود
مودرم وو په طبع راسته
خه به بې نیسته

خما خورئی ځنګو لـه
بور لد ونی شوه رابنکته
خما مور تدئی سلام کړ
وزه ښخه د شهبال یم
ځای خما باغ ارم دے
زه پدسیل وم راوتلے
نور دلے پد دے مقام
راجنئ چه مالیدلـه
خما خو بند شوله دیره
نورجنئ لئی واخستله
هغی ښځی ځنـ لورروه
مور مِ تی هغی لد ورکړ
بیام مورویل چه نوم
وِ خما حسن جمال دے
داوعده مِ تا سره وه
داجنئ بد پد هوس
پس لہ میاشتی بہ راځینہ
همیشہ پہ نیتہ با ندِ
ولی څه کړم زه بهریم
اوس ارمان دے کہ زه کوروے
ستا مقصود بہ سراسی
شهزاده وِ چه پوهیږے
دی و ِ ند دا معلومیږے
زه چه و ایم دغہ ځوان بد
بوه و دغه مِ کړے خبرے

کهواره کښېنو دے پخپلہ
یوه ښځہ خوب صورتہ
بیائی بند شیرین کلام کړ
پہ نامہ حسن جمال یم
کارو بار مِ واړه سم دے
پہ دے لور وم راغلے
ستا سو باغ کښې شوم آرام
پہ زانګو کښې ځنګیدلہ
دحساب لہ حدہ تیره
دے سینے تہ واچولہ
سرتر پایہ واړه نوروه
خپل بدلـ ئی برابر کړ
دجنئ کره رامعلوم
او دے بدیع جمال دے
پہ بند شان پوره کره نه
راتلہ کا ندِ پہ میاشت پس
حق بہ ستا ادا کوینہ
تلہ راتلہ را کره کا ندِ
لہ احوالہ نا خبر یم
پہ نزدے دپلار و مورو
واړه ما کړه برابر
پہ خبر شان بہ تہ خلاصیږے
خما فکر نه رسیږے
دغہ دیو دے نہ انسان دے
دغہ دیو سره ظاهر

ما وخته د ده ځای نوم دے
پر خه نوم سره معلوم دے
ورد اځای چه بد لي قيند
نوم ئې د ے شهر سفيند
پيام وچه کړه خوار خيند
ځای سم و تر سوينز
لاند د خو همه مونده
واپه لاسے کړ نوړ دے ده
ده ور ديو د درياب نز

چرې نه پيښي حساب بوند
ټکوے پر کښې وسيرې دا
هيښوو نه سيرے اسيري وا
ولی ديو کړه او سيروان نښ
تلے دا تلے پر ديو پرمان
بيايم و چه دا ديوان
خو مره يائي پريجهان
وژوند و ن تهمونه زخان
نه ځمود جو جنان

کہ د خپل عمر حساب کړم
ولې ما تہ دا خبره
چہ دے څوور څو کښې دیوه
ولې هر څہ چہ رسیږي
دا بہ داچہ پہ دریاب کښې
پہ صندوق کښې پہ بند شان
کہ هغہ څوك وو ژنینہ
ولې زه شکر ګذاریم
چہ هیڅوك نہ شي ورتلے
مګو داسې سړے وینہ
ورځخه وے پہ بند شان
چہ ظاهره شاه مهره شي
پہ تلوار هغہ ساعت
شهزاده ویل چہ بس کړه
شاه مهره مړ پہ مټ پورے
څہ چہ لاړ شو پہ شتاب
نور دریاب تہ پہ یووار
شاه مهره ئې پرانستلہ
صندوق شہ پہ اوبو پاس
چہ صندوق ئې پرانستنہ
کو تہ توپ کړ پورتہ شنہ
نو پہ زور ئې ګردن تاو کړ
کو تہ دوې ځخہ قرار شہ
شهزاده او جنۍ دواړه
نورئې وچہ ځي چہ څو نہ

خان بہ سترې پہ دے باب کړم
رسیدلے دَه ظاهره
خطره بہ شي بو سیوره
هم لہ تانہ بہ پیښیږے
یو صندوق دي پټ پہ آب کښې
سپین کوتہ دے بندیوان
روح څما ورسره ځینہ
دیر خوشحالَ پہ دے کاریم
نہ صندوق شي راوکښلے
چہ پہ دے ځاي کښې پیښ شینہ
شاه مهره د سلیمان
داوبو مخ تہ بنکاره شي
شي صندوق بہ رادچت
خوشحالي بنادي هوس کړه
شتہ دے راشہ کہ ئې ګوري
مونږ پہ غاړه د دریاب
دواړه لاړل پہ تلوار
ده دریاب تہ ونیولہ
شهزاده ونیو پہ لاس
یو کوتہ ئې ولیدنہ
شهزاده زر ونیو نہ
سر ئې بیر تہ تاړتاو کړ
دیو پہ خپل ځاي کښې مړ دار شہ
پہ بنادۍ شو سختي لاړه
لہ دے ځاي رَوان شونہ

کہ دیوان پہ حال خبر شي
هیسے نہ رسیږي پہ حضور کي
بنہ جالہ ئې جوړه کړم
بند پہ بند ئې وانہ کړم
بند پہ بند ئې پرانیزه
دیو اسباب ئې نور تر خان طیاره
نور دریاب کښې شو لاړ روان
پہ دریاب ئې تر خو ځي حیران
دواړه تہ شہزاده پہ بنکار ګاو

دیو پر ماهي بر ئې ولیشتہ
پہ لوړه پیښہ شولہ
نہ سخځی ئې ولیده
پہ اوبو کښې مړه دیوه
پہ دوړے بانډ شولہ دیوه
کہ کلاتہ ئې ناګهانہ
جزیره شوه ورعیانہ
جیونے تر وجنګل دوړے
پہ کښې هر خوا ګرځیدو ګوړه

په گرداب کښې ښه توان شول
دواړه همه پاتې حق حیران شول
غوټه زاده په کښې کښېنه
چه ماهي په کښې کښېنه
نوړ هغه په کښې وکښېنه
دوه ساعت پرې پیرا و په
شهزاده په ښت دښمنان د
کښې حال کښېنا د
و دوه ماهي په کښې کیو شنه

شهزاده خان غم را لښل
ناکهانه بیا هغه ورته
[illegible]
[illegible]

نعمتونه په کښې ډېر وو
ښې میوې په کښې بسیار دي
یوه میاشت ئې په آرام
شهزاده به هر مدام
جنئ وچه ماد پار
څو بلبلې طاؤسان
که نصیب مود کور وینه
قسم قسم ښه مرغان
شهزاده و لره راوړنه
یوه ورځ ئې سیل کاونه
ناګهان د سرو زوړ شه
که کاتلئ لوی جهاز وه
شهزاده هغه ساعت
هغو وچه څوک ئې خوان
شهزاده کړه حال بیان
هغو وچه د اخبره
د جنئ تره تاج ملوک دے
په واسطه کښې ئې مقام دے
د جنئ بلاد په ترتیب
په واسطه چه برابر شئ
شهزاده تو ښه لسیاوه
په جاله کښې کښېناستل دي
ناګهانه په دریاب کښې
کشتئ توړه په کښې ډېره
اندوئ حالهم تلله

له حساب له شماره تیر وو
له هر قسم مزه دار دے
جزیره کښې کړه مقام
ښکاره کاوه صبا نما ښنام
مرغان وته هوښیار
قمرئ زرګی ښنه طوطیان
دوئ به هم راسره څینه
په ښه رنګ او په ښه شان
په پنجره وکښې ئې بند کړنه
جزیره کښې ګرزیده
برابر دده په غوږ شه
د سرو په کښې آواز وه
ورته وکړه اشارت
دلته څه کړے مهربان
د جنئ او دخیل ځان
تاره ښیا کړه ظاهره
په ښه شان په ښه سلوک دے
دی څمونږ شاه نیکنام دے
بادشاه دے د سراندیب
سراندیب له به بیا ورشئ
ځان سره کړه له طیاره
مخ په ورانه روان شول دوی
یو ځائے چېنې شولے په ګرداب کښې
ښه وے لره حد تیر دے
په ګرداب کښې ونښتله

جوړ کښې ئې زر له لاس
چه په ورانه ئې نظر شه
غرد اهسې ځلید نه
دوی جاله غاړې ته کړله
وه د غره په بیخ کښې غار
په کښې تخت د زبرجد وه
پراوده وه یو ښه ځوان
ښائسته پټ وه په لباس
چه ئې تخت ته وکاته
وچه دا ښائسته ځوان
وقت د مرګ ئې هم وه ښکلی
شهزاده چه ولید نه
ناګهاچه ئې کاتنه
اژدها وځوك یی ځوان
ده ولار له ماخظاشوه
د واسط په طرف ځم زه
اژدها ورسره شه
شهزاده وداپه تخت
اژدها وسلیمان دے
زه ئې ناست یم په خدمت
د دے کو تې څوکید ایم
سلیمان په خیل حیات
رب تا فضل په ما کړه
پس له ما په داسې شان
په دې کو ته کښې حکمت دے

پسې پرېښو ئې وسواس
ښکاره دوی ته پو لوی غر شه
چه نظر پرې پرېښید نه
د غره لاړ ئې وینوله
په ښه نقش په ښکار
د زینت پرې تمام حد وه
په ښه شکل و په ښه شان
هم ئې کو ته وه په لاس
هسې خط ئې ولید نه
دے حضرت سلیمان
چه وه دے له دنیا تللې
حیران پاتې ود ریدنه
اژدها ور ښکاره شنه
چه ته راغلې ئې پرسان
ځکه راغلم ییښند دا شوه
ګوره ملار که ور سم زه
دوی ئې لاړې ته سم کړنه
او ده څوك دے ګوم نیکبخت
پیغامبر عالي مکان دے
فرښته په دے صورت
همیشه وره ته بید ایم
وکړه رب ته مناجات
بادشاهت د راعطا کړه
بادشاه مه کړے په انسان
ډیر عزت او برکت دے

[illegible] رب العالمین

چه نظر وکړ دوی وراند
آبادي ئې و لیدله
چه دوی دواړو نظر کنه
داجنئ ئې په ېښودله
وچه حال معلوم موم زه
چه شه ښهر وته د ننه
وددې ښهر څه نوم دې
ودواسط نوم ئې مشهور دې
شه حاضر سیف الملوك
تاج ملوك ویل چه ځوان
چوته ئې څه د مطلب دې
شهزاده وِ قصې ټولې
څوارلس کاله مِ سفر
چه ده په حال خبر شه
وِ خما یوه وریره وَه
مادغه کړه له حوض پورته
پسې مونږ یو بې مجال
شهزاده وِ زه دوړاندِ
جنئ راغله سلامت
داده دغه ځای ښکاره دَه
تاج ملوک شهزاده دواړه
چه جنئ پوره ته کا تنه
په جلدئ وِ ورپا سیدله
سره دواړه ژړیږ نه
نوږه دوئ وغو ښتله

د دریاب په غاړه باندِ
زر جاله ئې وویستله
ورته ښهر ښکاره شنه
شهزاده لاړ شه بچیله
بیا په بېرته بهر راغم زه
نور ئې کړه له چا پوښتنه
په څه نوم سره معلوم دې
په هر ځای د ده مذکور دې
په درگاه د تاج ملوك
راغلے ته له کوم مكان
شان شوکت دې عجب دې
دې خما له سره تیر ے
هر څه اوکړ لرو بر
تاج ملوک په ژړا سر شه
چه د نمر شان ئې ښېره وَه
چوته یو ئې وړه بل کوره ته
هیڅ خبر نه شو له حاله
راغلم زه دې مِ دریاب د
روغه جوړه امانته
د دریاب په کناره دَه
شو روان غاړه په غاړه
په خپله ته ئې نظر شنه
تره په غیږ کښ ونیوله
یو له بله ځاړید نه
داجنئ ئې کښېنوله

واړه پوره شول روان
پرېښادئ او په سامان
نور قاصد ئې طیار کړه
سرانديب ته ئې لیږنه
وچه ورود دم کړه خبر
له دې حال سراسر
شهزاده ته تاج ملوک
پاوېل په ښه سلوک
که ژوندی یم په دنیا زه

هم خدمت به کوم ستاسو زه
[illegible]
[illegible]
[illegible]
شهزاده ته [illegible]
[illegible]
چه قاصد [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

چه خبر ئې واوریدنه
ززر واسطه له روان شونه
تاج ملوک شهزاده دواړه
بهروواته فی الحال
دواړه وروڼه چه یوځای شو
دواړه وروڼه په یو وار
چه بادشاه لوړ ولیدنه
پلار او موړ او تره ئې واړه
پس له هغه کښېناستنه
دی بدحال وړ توائینه
هم ښادی وه هم ژړا وه
بیا بادشاه را بهر شنه
شهزاده له ئې عزت
ډیر ئې ورکړه پیشکشونه
زیات له حدّ ئې مدار
شهزاده د خپل سفر
په مجلس کښې حاضران
بیا روان شو په ترتیب
چه ئې لاړ له خپل کوره
بادشاه وینوه له لاسه
خوب خوراک ناستروله
کله سیل به ئې د ښکار کړ
یوه ورځې کرزینه
دده یار سعد ملوک وه
یو سپاهي وړ سره تنه

هغوی لا خوشحالیدنه
ورسره ډیر عالمونه
هم لښکر ورسره واړه
د بادشاه په استقبال
په ثنا شکر دخدای شو
لاړل کوړ ته په تلوار
لور ئې ززر وړ پاسیده
ژړیدل سره تر غاړه
نور ئې کړه تر نړ پوښتنه
دوی بدواړه ژړیدنه
هم خفقان وه هم خنداوه
ورسره تاج ملوک وند
ورکاوه به هر ساعت
قسم قسم بند دختونه
ورسره کړ په بار بار
حال بیان کړ سراسر
کل شو پاتې حق حیران
په طرف د سراندیب
شهزاده د دربار لوړ ته
وچه کښېنیه تخت دپاسه
د بادشاه سره شو ولاړه
کله سیل ئې د بازار کړ
یو ځلمی ئې ولیدنه
ولی عمر ئې په دوک وه
څه بیکار ئې پرکاوونه

شهزاده هغه ساعت
سعد نوکر ته اشارات
ویچه ورور شه وعمر وان
روان که دروان
ځای ځای ئې نه خلاص کړه
که سپاهي ئې ببرابد
لاړه روان ئې ور لیږی سم
شهزاده ورپه هغه دم
شهر روان پرکښېناستنه
پیرېده کښېن

نور ئې وکړه تپوښتنه
ماته و وګړه خپل بیان
د لته دراغې په حرشتان
دانتو بنیه خپل نوم
هم وطن وګړه دا معلوم
دده و مصر مرمکان دی
چه مشهور په کل جهان دی
نوم لوړم سعد ملوک
یار د بادشاه سیف الملوک

ٻېري

پہ بیړۍ کښې سره ناست وو
ناګهانه پیښ طوفان شہ
بیړۍ دړے وړے لاړه
زه خود پاتې پہ تخته شوم
لس شپې ورځې ادبو وړلم
یار چه لاړ شہ لہ دنیا نہ
وژلے نہ شمہ خپل ځان
نہ وطن تہ مې زړه کیږي
پہ خپل یار پسې زهیر یم
چرم نشته پہ کښې یار
بی لہ یار وطن اور دے
چہ د یار نښې ښکاریږي
کہ مې پلار هلته وزیر دے
هیڅ پرے نہ لوم پروا زه
اوس بہ ګرزم پہ سفر زه
بس لہ مرګہ مې ده طمع
ده چہ وکړے خبرے
شهزاده بانې بلہ اور شہ
لہ پوده نہ ئی اختیار
وچہ زه د هغه یار یم
سعد ملوک چہ وکاتہ
یو تر بله شو سره دواړه
لہ تیر حال ژړیدل دوے
بادشاه هم د سراندیب
شہ حاضر هغه ساعت

نور یاران پہ طبع راست وو
تور تاریک واړه جهان شہ
لاړ شہ ډوب شہ خلق واړه
پہ غمونو کښې آخته شوم
پہ دے ځای راوختلم
زه جدا شوم لہ آشنا نہ
داسې ګرزم سر ګردان
نہ بو نہ خلق مې یاد یږے
همیشہ د ځان پہ ویر یم
پہ وطن مې نشته کار
پہ مثال د کافر ګور دے
یم بلہ یار ئی او ر بلیږے
ډیرئی ملک ډیرئی جاګیر دے
چہ لہ یاره یم جدا زه
یو خوا بلہ خوا د رب رزه
چہ د یار سره شم جمع
پہ دې شان سره ظاهر دے
ښکلے رنګ ئی سو سکور شہ
را ئې هر شہ لہ یو وار
یار د نہ یم خدمتګار یم
شهزاده ئی پیژاند نہ
پہ ژړا غاړه پہ غاړه
او بیا اوس خوشحالید لہ دوے
دا حال واوریده عجیب
حال د یاره د عزت

خلقتونه ئی رنګ رنګه
راطلب کړه هغه د رنګه
د دوئے دواړو ئی یا لنه
پیره وکړه لہ هغه نہ
دواړه دوے پہ یو مقام شو
لہ غمونو پہ آرام شو
تیر حالونه ئی وویل دوئے
هم د زړه هم بې خندا دوئے
او هغه جنبے چہ بنکاره

شهزاده وه راوستلے
ملکہ د طمع نہ مړه وه
د یعنې نہ مړه ئی بنده معلومه وه
یوه وتنه ئی سیف الملوک
ده سره د سعد ملوک
خوشحالی ئی د باغ لښکر کړه
ملکہ نہ وه رسیدلے علم
وچہ زړه ئی مرا
او کړه نہ اوله پہ ماده

هغه ښته نازنینه
ملکې سره خوږ بله
سعد ملوک چه ولید له
وچه ای شهزاده ورور
شهزاده وئیل چه ستا شوه
ملکې ته نور گویان
وچه کوره شه بیداره
پر دی کارکښی وکړه زور
هغې وچه خبره شینه
ملکه لاړه له کوره
وچه موږ ئی دا ساعت د
شهزاده سره احسان
موږ ئی وچه ستا پر نیت
جوړ پر د غه حال کښی لالی
ملکه ئی ولید له
خوشحالی ئی وکړه ډیره
بیائی وکړه پر دا شان
چه حال وایه د رائللو
دی وئیل رب مهربان شه
د هغه پر برکت
بیا جمالی کړه پوښتنه
دی وئیل د گل مثال د
مگر یو بدیع جماله
بیا جمالی وچه څوان
ملکې وچه رښتیا زه
سرانديب ته به راځینه
ناظره نوم یا دیدله
نهایت ئی خوښه شوله
دا جنئ سول کړی ئی اوده
دارا پوره د پر ما شوه
شهزاده شه له د شان
پر دی کارکښی شه هښیاره
چه زبانی تړنه وی نور
له یو ځله راور سینه
ور نږدې شوه خپلی موره
که خدمت د د خدمت د
دی پر کار پر دل وجان
دی څمونږ مصلحت
شوه ښکاره بدیع جماله
ور سره تر غاړه شوله
له حساب له حد تیره
ملکې څنی پرسان
د خپل کور د رسیدلو
پیښ پر ما باندی یو څوان شه
تن څما شه سلامت
چه دا څوان به خپل شان وینه
ورک د ده د حسن سیاله
ده د ده د حسن سیاله
هلته پیښ شه پر خپل شان
کړم خبره تا ته د اده

قوم د ځوان سیف الملوک د
پرینبه شان پرینبه سلوک د
بلا رنی مصر کښی سلطان د
چه ښکاره پر کل جهان د
ښتا ئی چهره ده لیلی د
چه پری نقش و لیلی د
ښتا ئی چهره بابل مین د
ښتا پیری تابعی عنبر د
همیشه غم پر ضرور د
ښتا له غمه

پیرین پرده زره باندی خوږ د
ښتا له غمه ئی آرام د
پر زړه ا پر صبح و شام د
ښتا له غمه سرگردان د
د رسوا شوی پر جهان د
ښتا له غمه پر نار دود د
پیری یا داوی پر زار دود د
ښتا له غمه پر ملال د
یو ساعت ور باندی کال د
ښتاله

ستا له غمه ديو زهير دي
ستا له غمه په فرياد دے
ستا له غمه په زړه تنگ دے
ستا له غمه نا قرار دے
ستا له غمه ئې زړه شين دے
ستا له غمه بے مجال دے
ستا له غمه په غوغا دے
ستا له غمه ديو زبون دے
چه جمالي ته داشان
په ظاهر شوله غمگينه
وچه اې ملكي خورے
كله مينه د پيريانو
سودائي به دغه خوان وي
نه د ميني ئې مرض شته
داخبره نه منم زه
ملكي وے شه خبر نه
ور سره به خوا مخوا زه
هم به وكړے په ښكاره ته
كړي مونږ دغه وعده ده
بيا جماله شوه گويانه
وچه ځئ چه واړه خونه
ملكي وے وكړه واده
چه په باغ كښې په ښے شان
نوره ئې باغ له په شتاب
شهزاده له ئې في الحال

هميشه دخان په ويړ دے
نور له هر غمه آزاد دے
آواره ئې نام و ننگ دی
څكه تل په زړه افگار دے
اسويلي ئې آتشين دے
تل په سر گښې ئې ستا خيال دے
نور له هر څه بې پروا دے
دروغ ئې مه بوله مجنون دے
ملكي وكړ بيان
خو په زړه ئې زود شوه مينه
داخبرے مه كړه نورے
ده پوره له آدميانو
څكه هو خوا به روان وي
نه ئې ما سره غرض شته
او نه خيال د ورته كوم زه
هم په دے وكړه باور ته
ښه ديدن وكړه ستا زه
ښې خبرے ور سره ته
پوره شوے اوس مه ده
ملكي ته نا گهانه
اوس د باغ وكړه وسيله
ښوك لين مه په تلوار
ښه طيار كړي بو مكان
دسيل واستوه اسباب
بيل مكان كړه ښه سنبال

باغ له لاړه سيف الملوك
ور سره سعد ملوک
دواړه ځان له كښيناستل
چه مجلس ئې شروع كړه
ملكه جماله دواړه
سميلي ور سره واړه
شوه د باغ په لور روانه
په ښه شان سرود گويانه
واړه وجود كړل مجلس ونو

٦٠

دنكاح رنگ كړل پيدا ونو
چه مجلس ئې شه نمايان
ور ئې خوب د خوب رابه
نور ئې ځلا ليش له واړه
او جماله د وه بيداره
نا گهانه ئې آواز
زير و بم شه په غوږ ساز
ور وور و دوشو له ورداوم
زړه خپه په تن پريشانه

چه خیمی ته رسید له
شهزاده خان له سرود کړ
سینه سوی په ژړا وه
وچه ای ځما د لداره
ای ځما د زړه مرهم
ای ځماد سترګو نور
ای چه ته ځما لیلا ئے
راشه ګوره خپل مجنون
راشه ګوره خپل مهجور
راشه ګوره خپل بیمار
راشه ګوره خپل عاشق
چه جمالی دا خبر ے
بل د زړه په سر ئی اور شه
له ملوک شوه دوچنده
خان ئی جوړ کړ چه ور ځم زه
بیا ئی صبر کړ اختیار
نور په بیرته شوه روانه
خان له باغ کښی ګوزیده
خوب په راغی پریوتله
شهزاده چه سرود بس کړ
یو خوا بل خوا ګرزیده
چه نظر ئی په جانان شه
چه نظر ئی په دلبر شه
چه نظر ئی په دلدار شه
چه نظر ئی په آشنا شه

هلته غلے ودریده له
په سرود ئی د زړه سود کړ
خان سره په داوینا وه
راشه راشه رب د پاره
خلاص م کړه له دے ماتم
خان خبر کړه له د نخور
ولی دو مره بی پروا ئے
خنګه شه په غم زبون
چه دے خومره په ضرور
په غمو نو ګرفتار
دروغژن دے که صادق
له ده واوریدی نادر ے
ښکلے رنګ ئی سوے سکور شه
دهغه په مینه بنده
ملاقات ور سره کړم زه
وچه بنده ده تلوار
په مطلب پور ے حیرانه
پته ورو ورو ژړیده له
په یو خای کښی اوده شوله
د باغ سیل ته ئی هوس کړ
په جمالی ودریده نه
ور ته پاتی حق حیران شه
لیونی مجنون اوتر شه
خواب زړه ئی تار پر تار شه
په ژړا وه په خندا شه

نوری ئی کښیناسته پر جرګه
سری ئی پوښتنه کړه بیا د زړه
زیاتی ئی کښینوه بی وسو اسیر
ورو ورو د خپل وطن حال وایه
تماشه به ئی کا دوئی ښکلو لم
په ورو ورو ورو ئی ... زه به
کړو وصال اوښی ئی توبه
چه ئی ...

٦١

دزړه په جمالی ولوید
شهزاده ئی وکوید خوب ورته وبنشوه
په لستو ئی کښی ئی فوق الحال
ورته کښی ئی خپل جمال
نور ئی ورکړه ئی خوان
بی ادب شو نادان
داته ناسته ئی چه دیار
زه به دروویستم له کاره

شهزاده

شهزاده وِچه مين يم
شه خوراك مِ د زړه خون
زړه موړ دے له دنيانه
ته پلو كړه له مخ پوړ ته
پت چه مخ دِ په حجاب كړ
پړده ستا په مخ شوه بانډِ
راشه مخ راته ښكاره كړه
نوريُ زر هغه ساعت
به خوړے خوړ خبرے
شهزاده ته دِ ځوان
قصه خپله سر تر سره
شهزاده ورته خپل حال
بيا جمالي وِ چه يار
سړے واره بي وفادي
شهزاده ورته قسم
وِكه ما كښې وفا نه وے
زه به نه وم د اشان
ما د مصر بادشاهت
هر طرف ته بي مجال
بيا جمال شوه گويانه
دِ ته وايم هوښياره
ولي خپل مِ نه دے واك
نوربانو نامه مِ خوړ ده
خما واره واك اختيار
له هغه دِ رضا كړله

زه به تا پسې عمجن يم
مړم گوان مِ شه ژوندون
مړ به شم بے له تا نه
لږ و گوره خما لوړ ته
پراوريځ كښې د آفتاب كړ
سپوږمۍ ته د كړ له لانډِ
غم له مانه هواره كړه
كړ لستوڼے خپل او وحت
دے شروع كړے نادړه
ما خبر كړه له بيان
راته وكړه برابره
واره ووِ په كمال
لاس په سر كړه له دے كار
كل بي پت بي پروا دِ
وكړه زر په هغه دم
خما ميينه هښتيا نه وے
بے آرام سرگردان
ستا له غمه كړلت پت
گورزيه لے يم دير كال
وِ چه دا واوره له مانه
چه مينه يم په تا زه
خكه زړه مِ شه بخساك
ما تركرانه لكه موړ ده
د هغه دے د هر كار
زه رضا يم پخپله

شهزاده وچه کوم خواده
نوربانو چرته پیداده
راته وښیه چه ...
پرکښې پرلخته کوم زه
بیا جمالي وفي الحال
ته د تللو مه کړه خیال
که بیرو کړې منزلونه
و دبر نه شي پر کال ...
زه به دي ولد تا سره یم

کاروبار به رشتا بوره کم
دوی چه د غم مصلحت
دواړه دو کړه پیر بسر بیت
ناګهانه پیدا صبا شم
مجلس پاتنبیم خو ... لا
... حضت ... اشنا ...
... جمال ... علم
... سهیلو ... بیبیس ...

نوری خان پہ خپل پہلنگ
سہیلئ چہ پاشیدلے
ملکی ورسرہ خور هم
وِچہ پاسوئ جمالہ
پہ وروورو لئ پاسولہ
ملکی ورتہ منت
وِچہ دا منت کوونہ
چہ ملوک تہ یو لگذار
ناظری خورئ داشان
مورئ هم زاری کولہ
چہ ملکرے شوگے دوی وارہ
بیا طلب ئی کرلے فرشونہ
زرین تخت ئی هم طلب کو
چہ مجلس ئی برابر کو
ملکہ ئی زر پاسیدلہ
شہزادہ لہ ورغللے
وِچہ پاس مہربانَ
پہ عزت او پہ منداد
شہزادہ خان برابر کو
بہ سنبال ئی کہ خپل خان
چہ مجلس تہ شہ دننہ
شوہ او چتہ پہ تلوار
دی ئی ونیوہ لہ لاسَ
خان سرہ ئی کینیاونہ
شہیلو چہ بہ کاتنہ

زراودہ کہ هغہ درنگ
بیائی لوبلے جوڑے کرلے
اودریمی ددوئے موڑ هم
چہ پہ لوبو شہ خوشحالہ
پہ خندائی وینبہ کرلہ
کہ شروع هغہ ساعت
هم زاریٔ او فریادونہ
تہ ښکارہ کہ خپل دیدار
منت کہ هغہ زمان
داخبرہ ئی غوښتلہ
نورجمالی کینبوہ غارہ
رنگا رنگ پہ ښہ نقشونہ
ښہ مکان ئی جوڑ عجب کہ
سم رستئ ئی جوڑ اختر کہ
ناظرہ ورسرہ شولہ
ورتہ وراندِ ودریدلے
زہ چہ لاڑشو تر جانانَ
دیدن وکڑہ د دلدار
زرین تاج ئی ښہ پہ سرکہ
بیس لہ هغہ شہ روان
نورجمالِ ولیدنہ
راغلہ مخی لہ دیارِ
زرئی بوتہ تخت دپاسَ
پہ عزت بہ ئی کاوونہ
شہزادہ ئی کښینیدنہ

بہ لید لہ دہ بہ بل خواتہ
دوی نظر نہ کاوہ چاتہ
نوری جوبہ کہ بیسیار زونہ
پہ زربل زبل ئی پہ آوازونہ
سبز طیار ئی کہ سیدو سرود
دغہ مجلس پہ کبیدہ سرود
چہ مجلس وارہ تمام شہ
خلق لالہ پہ خپل مقام شہ
شہزادہ بدیع جمال

هلتہ پاتی شہ فی الحال
ملکہ بلہ نی موړ
ورسرہ ناظرہ خود هم
پکنا ستہ هغہ ساعت
نور هغو لائی کبدہ خفت
ملکہ و پاچہ خوړ کے
خا خاطر تہ کور کے
دہ بہ وکیم یو سوال
چہ ورزہ نہ شی ملال

شهزاده خمونږ مهمان دے
ستا له غمه سرګردان دے
لږ ویل خمونږ دا شے
نور جمالی هغه در نک
چه بخپله د دے کار
نور بانو که رضا شینه
زه به هیڅ په کښ نه وایم
دوی ویل چه په خه شان
هغه ځای له ورتلل ګران دے
بیا جمالی وچه دیوان
زه یو دیو به ور سره کړم
تاسو خط په بند زینت
شهزاده دے په دا دم
زه د ده در اتلو پورے
نور طرف ته د شهبال
وچه واوره مهربان
مونږ خځ یو شهزاده دے
ستا په لور بانږ مین دے
د جمالی هم نظر اوس
دا هم شوه پسی رخوره
اوس رضا خمونږ کیږي
چه جمالئ ملوک د واره
چه کاغذ ئی برابر کړه
نورئی دیو دا وبالنه
وچه اوس ریږدا زمان

هم ئی کړے لوی احسان دے
لدعیان خه بیان دے
ته د ده شه دے دستا شے
جواب ورکړه هسے رنګ
خما نشته خه اختیار
یا مے پلار حکم کوینه
راضي ستا سو په رضا یم
دغه کار به شي آسان
مګر تاسو ته آسان دے
راسره دے هم پیریان
دا مقصود به ئی پوره کړم
ولږو بنکوئ دا ساعت
ځي په لورے دارم
په دے ځای کښ به یم خوږے
دے کاغذ وبنکوئی الحال
په پیریانو کښ سلطان
لوے نسب خانواده دے
زیات لحده دیر غمجن دے
چه په ده شه برابر اوس
توقر و شوه بې دستوره
د اصلاح که ستا خوښیږي
په نکاح شی لاس ترغاړه
تیر جمالے ته نظر که
وبه ته حکم ئی دا کنه
خمونږ ځای ته شه روان

نور لئ وچه څوک نی خوان
شهزاده اول سلام کړ
سر تر سره لئ بیان
نور بانو چه تر خبر ے
نور لئ وینوه لره لاس
وخفه چه نه شی نور
که د نیکو نصیب ستا وے
ستا مقصود به واره سر شے
نور د ده هر ساعت
بیائ وچه شهبال
دی هاله بیر ته راشیند
مناسب دے چه پاسوند
خما کله داخو بنیږے
او هوره بدهم جماله
نور اسباب ئی طیار کنه
چه نزدے شه ځای د ښکار
ته دلی به دے مقام
زه ورشی شهبال ته څم
نور بانو تر لاره وړاند
ناګهانه څو دیوان
شهزاده ئی واخستنه
کړ حاضر ئی په تلوار
شهزاده چه وکاتنه
وه ویل کند شهبال دے
هغه ویل چه خوان

خنکه راغلی مهربان
پس له هغه ئی کلام کړ
ورته تیر کړ په بند شان
ښی ښی واوریدی نادرے
وچه کښینه تخت د پاس
دا ځای وکړه خپل کور
او ژوندون باقی څما وی
غم به ستا له زړه بهر شے
ډیر کاوه مدار عزت
ښکار له ته تللی دے فی الحال
چه بند مو رله ښکاره شینه
پسی هلته روان شونه
چه به غم پر تا تیر شے
وے په تا پسی ملا که
لاړل دواړه دواتنه
نور بانو وکړه وار
څه قدر وکړه آرام
پر احوال ئی خبر ومه
دے شه پاتی په ځای باند
شول حاضر هغه زمان
په هوائی پوره ته کنه
د دیوانو په دربار
بوغت د بولی ولیدنه
چه په هسے جاه جلال دے
ما خبر کړه له بیان

ملکه چه تا بیوله
تا لره دیو خلاص کړه له
وایه مړه دیو په ځای پښتان کړه
دی وه قتل د بېړوه توان
ده قصه کړه واره تیره
شروع کړه ور ستا ته بیره
د غم د یو چه لوی سردار وه
دی د هغه مړی بلا وه

۶۵

چه یقین ئی خبره شو
دے قاتل ور ته ښکاره شو
نور ئی ورے چه د محلکه کړی
بند یوان ئی په دا دم کړی
د ده قتل دے کار
اوس ئی نشته بلا دار
نور بانو چه لاره شو له
تر شهبال ور دغه

سرتو سر نی شهباله — خبردار کړ په دی حاله
شهبال وچرخه شه څوان — هغه څوان دے څما خان
دیوان کوز ے روز و شب — ددی څوان کوی طلب
هسے نه چه گرفتار شی — په دیوانو کښ حصار شی
نور شهبال هغه ساعت — را اوچت شه په هیبت
نور بانو تنی پدرومه — کړه ډیره لی را معلومه
نور بانو او شهبال دواړه — شول روان غاړه په غاړه
چه پیخای ور رسیده — شهزاده لی نه موند نه
یو خوا بل خوا ورغا بنتنه — له هرچای کړه پوښتنه
وړ تند و چا پیریانو — چه څوان وړے دی دیوانو
نور شهبال هغه زمان — یو قاصد کړ ور روان
وچه څه کړ ندی ورشه — دیوته وایه چه خبر شه
څما خپل دے دغه څوان — چه ورینبن نه شی نقصان
له دے حال شه خبر تا — فکر وکړه لوو بر ته
چه قاصد ورسید نه — حال لی واړه و وایه
هغه دیو هسے جواب — وله ور کړ په شتاب
چه قلزم دے څما نوم — په دیوان کښ معلوم
ما قاتل دے اوس موندلی — په خوارو لاس له راغلی
اوس که دے څما له لاسه — ژوندے لاړ شی بو سوا سه
زه به څنگه په جهان — چاته پوره نه کړم څښمان
کله سر ورسره څینه — په ضایم لاړ دښینه
مر به شم په دی ننگ — دے به ورنه کړم په جنگ
چه قاصد شه را روان — په تلوار هغه زمان
خبر دار لی په احوال — سر تو سر کړ شهبال
شهبال زر ز حکم ورکه — دسته جمع لی لښکر کړ

پره بزو ورا او په قوت
شه روان هغه ساعت
چه قلزم شه خبردار
هغه هم کړ خان طیار
یو طرف او بل طرف
شو لښکری صف بصف
قتل کړیه هسے شاهزاده
چه جهان پر کښ طوفان

میری فلک ګل دیوان
میری ویرولاک لښکریان
ودفوم چهر وړ کار قربانی شه
دلی خوینب وهلمنه شه
شهزاده نی سلامت
داروان کړ په عزت
نور وبانو او شهبال
قلزم ورو مع العمال

دیرلی عذر معذرت کړ
دشهبال چه شه نظر
په تلوار هغه ساعت
ورسره شه لاس ترغاړه
زیات لدحد ئی مدار
نور لدلاس ئی نیونه
بیا قلزم ته ئی وِیار
چه راوستی دِ دا ځوان دے
ما در کړے دی امان
نور قلزم لدئی خلعت
هم قیدیان ئی کړ رخصت
پس لد هغه نور شهبال
تماشے ئی وکړے ډیرے
اوّل وړ سید خبر
چه قید شه سیف الملوك
او جماله له خفقانَ
خلق واړه په ماتم شولے
بیا خبر وړ سید ته
شهزاده ئی سلامت
شول خوشحال خلق واړه
سعد ملوك بدیع جماله
شهبال جمع وزیران کړل
نور ئی جوړ هغه زمان
وِچه واوریِ وزیرانو
دا میلمه چه دی راغلے

قسم قسم ئی منت کړ
شهزاده ته برابر
شه لد تخت وراوچت
تماشه کړه جهان واړه
ورسره وکړ بسیار
ځان سره ئی کښیناوند
فکر ئې وکړه هوښیار
دادِ ما بانِد احسان دے
باقی مه کوه خفقان
دیو بند وکړهم دولت
په خلعت او په عزّت
زیات لدحد شه خوشحال
لدحساب لدحد تیرے
سراندیب ته برابر
شه بیهوش سعد ملوك
په ځای پرپوته بی ځانَ
چه خبر په سعد غم شول
چه عظیم قتل وشنه
دستی خلاص کړ امانت
غلبه دغم ترلاره
هم په خود راغلہ فی الحال
هم راټول ئی امیران کړل
مصلحت کړ په دا شان
امیرانو سردارو
دبه ید ئی کړو نه یدلے

ورکوم بدیع جمال
خلاصوم لی لد جنجاله
تاسو بیا کړی مصلحت
ټول ښکاره کړئ صلاح صلاحیت
هغو وچه خوښ د ښنا ده
هم هغه چه خوښ زړه ده
شهزاده عظیم الشان د
هیڅ یو چه خوښي وران د

67

هغه دم ئی دیره یون
سراندیب ته کړل روان
وچه دا ولی جماله
کوه بند واده شي فی الحاله
ملکه ناظره د واده
سهیلی ورسره واړه
هم بادشاه دسراندیب
پر بند شان پر سنز ترتیب
کړو

کہ نور څوك د راتلو ونه
ورسره سعد ملوك
لہ دواسطہ د عالم
دیوان لاړلے په تلوار
دا یاد شوی چه څوك وونه
بیا بادشاه ویل چه ځواند
اوس واده د بندجوړ ینے
څه واده د هغه ځوان وے
څه واده د هغه چاوی
چه حاضر د پلار و مور شے
ستا واده نه شی دخوند
شهزاده وِچه سلطان
د غه مینه مِ وه زیا ته
اوس چه تا سو کولہ یاده
کہ هغوی د لته کښې واشے
ستا سو هم په کښې لوئی دہ
ورکی نہ دی شاه صفوان
نور دیوانو ته فی الحال
وِچه زر کړئ روانیوئ
دیرئی ورکړلے سوغاتونه
وِچه یوسئ دا مالونه
ورته وائی چه زر پاسَ
د ملوك واده طیار دے
خیلے په دی واړه خبر کړئ
نور دیوان هغه ساعت
واړه راولئ په مینه
هم د راشی تاج ملوك
راشی نور ورسره سم
کاروبار ئی کړ طیار
همه واړه حاضر شونه
ای ملوكَ ځما جانه
خو ځما زړه نه هند کیږی
چه جدا ورنه خپلوان وے
چه تر مورو پلار جدا وی
یاراشنا ورسره نورشی
په عالمو کښې څر کند
دیر بنده مهربان
ولی نه م ویلے تا ته
ځما د غه مدّعا ده
لوی عزّت به په ځما شے
په جهان کښې سرخرو دہ
نوم خور دے په جهان
حکم بیا ورکړ شهبال
دستی مصر ته رسیږے
خلعتونه دولتونه
شاه صفوان ته پیشکش شونه
څه ارم ته بی وسواس
مګر تاسو ته حصار دے
کارد تللو برابر کړئ
واړه والوتہ اوچت

پر هوا کښې لا پرلې پورته
محل کې د مصر لوړ ته
جلد ئې وکړل منزلونه
ز زیر په مصر داخل شونه
چه په مصر شول د ننه
شو په مصر کښې چه ورته
په دربار د شاه صفوان
شول حاضر واړه دیوان

و بادشاه په چین د وفینه
موږ به لیدو نه د روم مینه
و دیوانو و ویل عجب دے
غم د وجې په دې ده نصرت
په فرزند لیږی د ځگری
و فرزند وی واړه پلار کړی
عجب په دې شو په دې ده نیز
هغه غم ئی په دی هیر

نورد دیوانو وچه اوس
هغه خوی ئي پیدا دے
زیرے یو سئ چه هر شے
چه دیوانو دا خبرے
په جهان کښ خوشحالی شوے
عالمونه خبریدنه
ملائے زیری په صفوان
چه خبر ئي واوریدنه
لاړ دربار ته بي وسواس
نور دیوان شو په تسلیم
کړل ئي وراند کاغذونه
چه معلوم ئي احوال کنه
وچه جوړ کړے په شتاب
د بدیع جمال دپاره
هم دپاره د شهبال
نور په لوړے دارم
یو عفریت وکړه تلوان
استقبال ته را بهر
سعد ملوك او تاج ملوك
شاه صفوان ته هم واره
مخانخ چه سره شول دوے
چرئی وشه ملاقات
بیا دربار ته شو روان
شول د ننه په دربار
پس له هغه بیا شهبال

دی د ننه کوي افسوس
په ارم کښ په خندا دی
د فرزند په حال خبر شے
هلته وکړ لي ظاهري
ځای په ځای مبارکي شوے
په بنا دي جمع کیدنه
وکړ ز هغه زمان
صفوان ز را پاسیدنه
کښیناست د تخت د پاسه
په ادب او په تعظیم
ورسره کل پیشکشونه
نو هغی حکم واورونه
د سفر توښه اسباب
پیشکشي ئي کړه طیاره
دیر اسباب ئي کړ سنبال
شول روان په هغه دم
کړ شهبال ئي خبردار
هم شهبال شه هم لښکر
ورسره سیف الملوك
ودریدل غاړه په غاړه
شول ته غاړه یو تر بله دوے
خوښ شول دوے له حد زیات
شاه شهبال او شاه صفوان
سره دوے په دار مدار
هسے حکم کړ في الحال

ودې هم حوال د ځانونه
کړې بنا ئي شته په خلقتونه
هم بنا ئي شته کړي محلونه
کوږ کوټي او بازارونه
چه د حال ئي ته شینه
هم ځای ئي صفه کړې ونه
نښیر د هم د روغ بیشان
کړې ئي د بنا ئي بساط

ږدي په هم چوتر لعلونه
هم ئي ږدي او مشالونه
سرود ونی آغاز کړل
مجلسونه ئي بنه ساز کړل
خلوتونه ئي ورکړي عیش عشرت وه
رنګا رنګ په کښ نعمت وه
نو د ملوك بدیع جمال
په نکاح ئي کړ د خوشحال
چه نکاح

چه نکاح ئی سره وشه
د واده له کاروبار
ډیر خوشحال شه صفوان
پس له هغه بیا شهبال
که دا ځای سیف الملوک
ولی بیا وطن ته خیز دی
مناسب دی دا زمان
نو ئی حکم په دا رنګ
ډیر لښکو دِ تیار شینه
چه طیار ئی کړ لښکر
نو شهبال وئیل فرزند
مناسب دی چه یو وار
چه په مصر کښی آرام شی
ملوک وې چه خوښه ستا ده
نو ئی جمع هغه دم
شهزاده ئی په عزت
تر ننه لاند شول دیوان
کړل ئی مصر ته د ننه
چه په مصر کښی اے یار
بنیاد نامی وغیره لے
صفوان وکړ خیراتونه
تخت ئی ساز کړ په سلوک
هم ئی تاج وهه ته په سر کو
نو ملوک به په دربار کښې
بند وامنی تو غریبان وو

د ملوک خاطر پرېښه شه
چه ور کار شو او ره یار
هم شهبال په دغه شان
ځان سره وکړ دا خیال
وی خوشحال په سلوک
په هر ځایانه عزیز دی
چه شی مصر ته روان
رخصتی وکړ هغه د رنګ
چه ملوک مصر ته ځینه
هم اسباب شه برابر
ای ملوک بهره مند
وکړے مصر ته رفتار
په خپل بانه مقام شے
ستا رضا زما رضا ده
تول عالم کړل دا دم
له ارم کړے رخصت
په هوائی کړل روان
ډیل معطل په کښی نه ونه
دوے د ننه شول هوښیا
خلقے جمع کیدلے
ډیر ئی ورکړ نعمتونه
پرے ئی کښینا وه ملوک
بادشاهت ئی واړه ورکو
وه د وړځ په خپل کار کښی
ډیر خفه تر ظالمان وو

او د شی بیا په وصال
د جمالی وه خوشحال
شاه صفوان به هم ساعت
د خپل رب کړ عبادت

خاتمه

دا قصه که د ملوک
بنیاد ... پر سلوک

په دا ځای کښې که پیدا شی
تور ئی هر طرف ترتیب
ولیکن په حقیقت
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ورد دی قصې بیان
دی له نقل په خلاف
محمد خیر البشر
په قصد کښې د دجال
دا عالم هغه پریږدینز
مګر بیا چه خلقو ډیر
پیناوړی میان محمد
کتابونه ئې کړل جمع
دا کتاب ئې برابر کړ
هسې سوال کوي هر زمان
دا ګناه کړې ور معاف
نور دې هم فضل وکاندې
له دنیا نه به دې ځینه
رب دې وکړې په کرم
چه نیکان له دې دنیانه
تونه پاتې نیک عمل شې
او بدان چه کړي سفر
چه هر څوک په عمل کوینه
امان راکړې یا الله

د تمیم هم په دا شان
له څوک وکاندې انصاف
په مشکاة کښې سراسر
د تمیم بیان کړ چالې
نور څه نور څه پسې ځینه
کړه طلب له حده تیر
ډیر کوشش وکړ لې حد
د صحیح قصې په طمع
په چهاپه کښې ئې نور ور کړې
چه دیاک غني سبحان
واړه پوچ عبث کذاف
خیر دې پیښ کړي ورته وراند
دا دروغ به پاتې شینه
چه دا نه شي وله غم
سفر وکړې واړه ما نه
هم هو ړه ور سره مې شې
بدي په بزدې سراسې
دي شریک ور سره وینه
د هر هر قسم ګناه

ګناهګار میان محمد دی
خو ایمان ئې په احد دی

تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب

الفنامه
بسم الله الرحمن الرحیم
الف امان غواړه له زیاره
ب بندګي کړه اختیاره
پ پرهیز کړه له خودی
ت توبه کړه له غفاره
ث ثنا کړه نابود دنیسه
ج جهان نا بود دلداره
چ چې بین اوسه دلداره
ح حق خالق کړه درڅه اغیره
خ
د دوین مشتري یاره
ذ ذاکر شه ځینې ستاره
ر رڼا دوزه له اغیاره
ز زاهد شه عبادت کړه
س سر عوض کړه اختیاره
ش

ش شاگو شه په نعمت کښې	ص صابر شه له درنه باره
ض ضرور په بدن کښې ده	ط طالب شه مطلوب غواړه
ظ ظاهر په علم پوهه شه	ع عاجز مه شه یکباره
غ غني په دغه ذره شه	ف فارغ شه له مرداره
ق قدم په غیر کښې ده	ک کمین شه لکه خواره
ل لطیف لکه سور گل شه	م مانده مه شه له خاره
ن ناظر حاضر پروده شه	و ویرېږه له قهاره
ه هر دم واصل له ده شه	لا الف غني تر غاره

ی هم یو غواړه یو گوره
آگاه اوسه له دیداره

تمت تمام شد

خاتم الطبع

الحمد لله والمنه که کتاب هذا اعنی قصه سیف الملوک سابق ازین چند مرتبه این کمترین بلکه دیگر مستاجران کتب پشاور قصد طبع وی نموده بودند مگر بباعث نسخهای متعدده که هر یک با همدیگر مختلف و بی ربط بودند ازین سبب قصد طبع وی کسی نه نمود مگر الحال احقر العباد از فضیلت مآب مولوی احمد صاحب دام فیوضه التماس نموده قصه هذا را از سر نو تصنیف کنانیده طبع نمود امید از شایقان آنست که در حق این کمترین دعاء خیر مبذول خواهند فرمود